

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
115. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1933. évi május 21

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátal rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

MA INDUL TAMÁSI: ÁBEL A TÁRSADALOMBAN

A halott akarata

Mi az az ötmillió lej, amit a háromszék-megyei „Tanalap” elkönfiskálásával a székelység vesztett akkor, amikor a Csiki Magánjainak sokszoros nagyobb értéket képvisel, mégsem került vissza a jogos tulajdonosokhoz, pedig már a Népszövség is itélkezett? És mégis, ez a háromszéki konfiskációs ügy sokkal csúnyább, sokkal megdöbbentőbb még a Csiki Magánjainak elfoglalásánál is.

Halottrablás ez, nem egyéb! Valamikor, évekkel, évtizedekkel, esetleg egész századokkal ezelőtt, akadt egy kegyes szívu ur, aki a fölöslegét nem Párisban költötte el, hanem alapítványt létesített belőle. A jövőre gondolt s arra, hogy nemes és becsületes dolog elősegíteni szegény, de tehetséges embereket arra, hogy tanulhassanak, képezhessék magukat fajúk és az emberiség járára. Letette a pénzt s az alapító oképében megszabta annak a kezelési módját, palamint az alapítvány célját. Kik és hogyan élvezzék, kik és mire költsek annak az alapnak a jövedelmét, amit ő önmagától megpótl. Az alapítvány alaptermszete az, hogy ne legyen az többé magánvagyon. Valahogyan úgy lehet ezt elképzelni, hogy az alapító, aki már halott, magának tartja azt a vagyont mindörökké, hogy holta után sok éven át is az ő akarata, célja érvényesüljön. Ő rendelkezik azzal a vagyonnal halála után is s az utódok becsülete rajta, hogy az ő akarata szerint használják fel azt.

Az az alapító azt a vagyont aranyban, vagy ezüstben a koporsójába is tehette volna. Ha onnan venné ki most palaki, halottrabló volna!

Igy is halottrabló. A halott akarata rabolja el.

Nincs „anyag”

Hosszu szerkesztőségi töprengés vajdott azon, miről kellene ma vezércikket írni. Végül is a szerkesztőség tagjai egyöntetien megállapították, hogy nincs semmi anyag. Semmi magyaránivaló. Semmi érdekes.

Mintán azonban a vezércikknek akkor is meg kell születni, ha nincs is téma, a munkatárs, akire a megírás feladata hárult, átböngészte a legfrissebb lapokat, hátha talál valami kommentálni valót. Ime, mit szedett össze:

1. A francia kamara megszavazta az orosz megneemtámadási egyezményt.
 2. Japán be akarja kapni egész Kínát.
 3. Készül a döntő fontosságú agrártervezet Bukarestben.
 4. Az Univerul a székelyek „visszarománosítását” követeli.
 5. Háboru Paraguay és Bolivia, konfliktus Peru és Columbia között.
 6. A világ államfői válaszolnak Roosevelt békészerződésére.
 7. Diákzavargások Kolozsváron, Budapesten, zsidóverés Jasiban.
 8. Bonyodalmak a királykérdés körül Magyarországon... Diktatura Poroszországban is... Tömeges kommunisztatörtézetek Magyarán... Hitler-per Brassóban... Szociáldemokrata kongresszus békehatározattal Bukarestben (hadüzenet előtt)... Szociáldemokrata kongresszus háboru határozattal Paraguayban (hadüzenet után)... Fenntartják a lej stabilizációját.
- Háboru, nemzeti és nemzetközi kérdés, faji és felekezeti probléma, ami csak tetszik. Drámai és megrendítő műsor.
- És ezt úgy nevezzük, hogy nincs anyag.
- Van-e annál nagyobb és szomorubb anyag, hogy mennyire elfásultunk, mennyire nem érdekel bennünket semmi, manavire nem törődünk azzal, mit tesznek és vesznek a mi börtünk?

Göring is diktátor

A franciák Hitler beszédén felül garanciákat is követelnek, hogy Németország nem támad

Roosevelt újabb üzenetre készül, mely, szerinte, a franciákat is megnyugtatta
A második Internacionale megbélyegezte a német szociáldemokráciát

Berlin, május 20

Tegnap röviden jelentette már a B. L., hogy a porosz tartományi gyűlés foglalkozott a felhatalmazási javaslatl és azt meg is szavazta. E megszavazás alapján Poroszországban éppen úgy a kormány feje intézi ezentul diktatórikusan az ország ügyeit, mint ahogyan Hitler a birodalmi gyűlés meghallgatása nélkül kormányoz. A tartományi gyűlés leszavazása után felállott Wittmann szociáldemokrata képviselő és nyilatkozatot olvasott fel, a melynek az a lényege, hogy a szociáldemokrata párt nincs abban a helyzetben, hogy a javaslatot megszavazhassa.

Ez a nyilatkozat természetesen sokat nem jelent, a porosz állam autokrata feje Göring, aki Hitler parancsainak vakon eleget tesz. Nagyön érdekes, hogy az előadó a felhatalmazási törvény megszavazásának szükségességét azzal indokolta, hogy az ország és a nép nyomorát csak így lehet megszüntetni.

Franciaország tényleg elégedetlen Hitler garanciáival

Az amerikai jóslat mára már be is olt. Franciaországot nem nyugtatta meg Hitler beszéde. Elhiszi, hogy a német birodalom nem akarja most a háborut, de leszögezi, hogy

idevonatkozólag csak üres szavakat kapott és nem kapott kézzelfogható garanciákat.

A leszerelési állomány-bizottságban ma délelőtt a francia kiküldött idevonatkozólag határozott nyilatkozatot is tett. Elmondotta, hogy a fegyverkezés ellenőrzésének a joga szükséges és nem sértő. Ha a leszerelés tényleges végrehajtásánál csupán a kormányok saját adataira támaszkodunk, úgy semmi értelme nincs sem az előzetes letárgyalásnak, sem pedig a kimondott határozatoknak. Az, aki őszintén és komolyan le akar szerelni,

törje el, hogy fegyverkezését benn, saját országa területén nemzetközileg ellenőrizzék.

Egyébként a francia küldöttség terve vette, hogy a szombati ülésen a német küldöttséget a kérdések pergőtűzével árasztja el. Így akarja megállapítani és bizonyítani, hogy

A MÁSODIK INTERNACIONALÉ MEGBÉLYEZZI A NÉMET SZOCIÁLDEMOKRATÁKAT

Mint jelentettük, a birodalmi gyűlés ünnepi ülésén, amelyen Hitler megtartotta külügyi expozéját, megjelentek a szociáldemokrata képviselők is, sőt meg is szavazták a külügyi expozét. A második internacionale tegnap megnyitotta a kongresszusát Párisban s már az első ülésen foglalkozott a német helyzettel. A kongresszus leszögezte, hogy elvei ellen való volt az az eljárás, amellyel a szociáldemokraták Németországban a hitlerista fasizma uralom külpolitikai megnyilatkozásait helyeselték. Az internacionale éppen ezért kimondja, hogy a német szociáldemokraták eljárását megbélyegzi és kihangsúlyozza, hogy

rendíthetetlen harcot folytat minden fasizmus és így a német fasizmus ellen is.

A birodalmi gyűlésen elhangzott kül-

ügyi expozé felett a nyugati államok sajtói napirendre még ma sem tértek. A newyorki sajtó például megállapítja, hogy

Hitler beszéde annyit segített, hogy a leszerelési konferencia átsiklott a holtpontra.

Nagyon kérdéses azonban, mondja Newyork, vajjon kielégítette-e ez a beszéd Franciaország biztonsági igényeit. A newyorki lapok attól félnek, hogy ez a Hitler-beszéd sem nyújt Franciaországnak elég biztonsági érzést és úgy tudják, hogy ebben az esetben Roosevelt újra közbelép. Francia aggályoskodások esetén Roosevelt újabb nyilatkozatot készít, azt egyenesen Franciaországnak címzi és reméli, hogy ez a nyilatkozat már eloszlatja a francia biztonsági kétségeket.

Ezt a Roosevelt-féle nyilatkozatot minden valószínűség szerint Normann Davis a leszerelési konferencia első ülésén Genfben felolvassa.

Roosevelt a szenátusra hárítja a háborus adósságok kérdését

Az antanthatalmak háborus adósságai kérdésében továbbra is áll a zűrvar. Nem tudnak megegyezni. Roosevelt még hajlandóságot mutat valamelyes engedményre, de az amerikai közvélemény nyomása olyan erős, hogy azzal szemben még az elnök sem mer semmit sem tenni. Roosevelt ma kijelentette, hogy a háborus adósságok ügyében

nem él a szenátusadta felhatalmazási joggal, hanem az egész kérdést átutalja a szenátus elé, csináljon vele, amit akar.

AZ OROSZ-FRANCIA KERESKEDELMi KAPCSOLATOK
Párisi jelentések szerint a francia-

oros megneemtámadási szerződés vitájának befejeztével a szónokok azt követelték a kormánytól, hogy az mielőbb tegye fel Oroszországgal a kereskedelemi kapcsolatokat.

JAPÁN ELUTASITOTTA A MAC DONALD-FÉLE TERVEZETET

Tokiói jelentések közlik, hogy Japán a MacDonald-féle leszerelési tervvel minisztertanácsban foglalkozott. A minisztertanács elutasította a tervezetet. A tanácskozáson leszögezték, hogy MacDonald javaslatát még tárgyalási alapul sem fogadják el, mert az veszélyeztetné Japán biztonságát.

Bukarestben minden csendes: mindenki a vasárnapi nagygyűlésre készülődik

A két antiszemita liga egyesítésében az elvi megállapodás állítólag megtörtént

Elmarad a nagyszebeni Sachsenia

Bukarest, május 20.

A belpolitikai életben tikkasztó a légkör. Hasonló eseménytelenségre évek óta nem emlékezik vissza a román főváros. Minimális érdeklődés egyedül csak a kormány pártjának a vasárnapi nagygyűlést előkészítő műveletei iránt nyilvánul. Ez se azért, mintha különös megnyilatkozást várnának a nagygyűlésen, hanem inkább azért, mert kíváncsiak arra, hogy a kormány — az egyébként ismert eszközökkel — milyen tömeget toboroz össze szónokai meghallgatására.

A gyűlésen felszólal Kreuter sváb népvezér is, aki a németiség államhűségét fogja leszögezni beszédében.

SAZAEZER EMBER A VASÁRNAPI NEPGYŰLÉSEN

Újabb jelentések szerint a kormány gránátiosnak nevezhető előkészületekkel igyekszik a vasárnapi nemzeti-parasztpárti gyűlés sikerét biztosítani. A miniszterelnökségen szinte szünet nélkül tartanak az értekezletek a gyűléssel kapcsolatban. A kormány hivatalos információik szerint 100.000 embert gyűjt egybe. A résztvevőket külön szerelvéssel szállítják a fővárosba. A kormány nemcsak a német, hanem a többi kisebbségeket is megmozgatja és legalább 1-1 magyar, ukrán, bulgár, stb. szónokot kerít.

Mi nem hiszük azt, hogy számottevő magyar szónokot találhatna az a Vajda-kormány, amely az ostromállapotot dekretálta és megszigorította a Märzescu-törvényt.

ROOSEVELT

amerikai elnök béketáviratára a választ Vajda miniszterelnök készíti el a király megbízásából. Ezzel kapcsolatban Vajda hosszas telefonbeszélgetést folytatott a Genfben tartózkodó Titulescuval.

Miután Roosevelt külön kereste meg az egyes kisantantállamokat, tehát ezek az államok is külön-külön válaszolnak, de feleletük egyező lesz.

A király pénteken délután kihallgatáson fogadta Mironescu belügyminisztert, aki a Roosevelt elnöknek küldendő választ terjesztette az uralkodó elé. Miután előzőleg Vajda miniszterelnökkel tanácskozott hosszasan. A válasz hangsúlyozza Romániának a béke fenntartása érdekében való áldozatkészségét.

A LEJ

május 16-iki, a párisi tőzsdén történt esérével kapcsolatban riasztó hírek terjedtek el. Hivatalosan közlik, hogy a lejeség egészen kisméretű volt és az árfolyam rövidesen helyre is állott.

A SEGESVARI NÉMET NAGYGYŰLÉST

másodszor is elhalasztották bizonytalan terminusra. Maguk a szász lapok is beismerik, hogy az elhalasztást a felmerült véleményeltérések tették szükségessé. Ugy látszik, hogy a lehiggadt felfogás mindinkább tért hódít a német kisebbség soraiban, amit egyébként tanúsítanak Brandsch, Beller szónoklatai és egyéb megnyilatkozások is.

IFJABB CUZA.

a fajvédelmi liga alvezére, csütörtökön Bukarestből, ahol Zelea Codreanuval, a két antiszemita liga egyesítéséről tárgyalt, Jasiba érkezett. A két vezér között az elvi egyezség állítólag már létre is jött, most már csak az idősebb Cuza szentesítése hiányzik.

JASIBAN ISMÉT ZAVARGÁS VOLT

csütörtökön. Jabotinsky, a világszerte ismert cionista vezető előadást akart tartani egy moziban. A teremben, amely zsúfolva volt, hirtelen pánik és verekezés tört ki. Az előadás megzavarása után a gyűlési rektor lakása elé vonultak, ahol folytatni kívánták a szövegüket. A csendőrség megakadályozta a szövegüket elfoglalást.

AZ 1932. ÉVI HÁTRALEKOK

megkezdte a pénzügyminisztérium az 1932. évi hátralékok fizetését. Az állam 210 millió lej fizetnek ki. Ez a 1932. évi hátralék, 60 millió

ót a szállítók hátralékainak kiegyenlítésére fordítanak.

ROMÁN KÜLDÖTTEK

is résztvesznek a Budapesten rendezendő nemzetközi újságírókongresszuson. A delegátusok: B. Brănișteanu, az A. deverul politikai főmunkatársa és dr. A. Buteanu képviselő, a Patria szerkesztője.

A BUKARESTI HADBÍRÓSÁG

ma kezdte meg Buzăreanu könyvkereskedő és Segall karikaturista ostromállapotot pö-

rének főtárgyalását. Mint ismeretes, a könyvkereskedő üzletének kirakatába kiakasztotta a rajzoló egy politikai torzrajzát, amelyet a katonai hatóságok alkalmasnak ítélték a közrend nyugtalanítására. Ezért a rajzot elkövető, a karikaturista és a könyvkereskedő ellen pedig eljárást indítottak. A perben holnapra várható ítélet.

CSENOVICBAN

5 napra felfüggesztették az Abendblatt című napilap megjelenését, mert az újság élesen kritizálta az egyetemi eseményeket.

Jámbor Imre szeretője nyomot mutat a rendőrségnek

Még mindig nincs meg a nagyváradi szörnyű gyilkosság tettese

Nagyvárad, május 20.

A szőlőhegyi gyilkosság ügyében landadatan eréllyel folyik a nyomozás. A rendőrség — mint említettük — megtalálta azt a nőt, akivel Jámbor Imre életének utolsó estéjén együtt volt. A leány vallomása az egész nyomozásnak új irányt ad, ugyanis

Jámbor elmondotta neki, hogy egyik vetélytársa halállal fenyegette meg. A rendőrség megállapította a vetélytárs

kilétét s minthogy az illető egy Várad közelében levő faluba való,

távirati utasítást adtak az ottani csendőrségnek, hogy a legényt állítsa elő.

A rendőrség a gyilkosság felfedezőjének, egy Mihe nevű embernek a lakásán is házkutatást tartott, amelynek során egy véres mellényt találtak, a vizsgálat során azonban kétségkívül megállapították, hogy a véres ruhadarabnak semmi köze sincs a szörnyű gyilkossághoz.

Székely József színérváraljai ügyvédet felmentették a gyilkosságra való felbujtás vádjáról

Fiát két évi fogházra ítélte a bíróság

Szatmár, május 20.

A satmári törvényszék pénteken délelőtt tovább tárgyalta Székely József dr. színérváraljai ügyvéd és fia, Székely Béla gyilkossági bűnpörét. Székely Béla a vád szerint apja felbujtására egy fadoronggal agyonütötte sógorát, Fényes Béla ottani földbirtokost.

A tárgyaláson tanuként először Pap György körösvet hallgatták ki, aki elmondta, hogy a gyilkosságot megelőző nap nála járt Székely József dr., aki kijelentette, hogy

amennyiben vejét nem küldik a bolondok házába úgy egész házanépet felfegyverzi s ha veje beteszi a lábát, menten agyonüti.

Ezután Papolczy Béla dr.-t, az áldozat unokatestvérét hallgatták ki. Papolczy dr. elmondta, hogy Fényest, miután családja minden vagyonából kiforgatta, a szőlőhegyen egy disznóól szerű lakásban

helyezték el.

A szerencsétlen ember, — aki, mint annak idején megtudtuk, terhelt volt, — ebben az oduban mindössze egy szál inget viselt a testén.

A törvényszék ezután még 8-10 tanút hallgatott ki, majd elhangzottak a perbeszédék. Az ügyész hangsúlyozta, hogy jogos önvédelemről szó sincs. Székely József dr.-nak, mint a gyilkosság értelmi szerzőjének, súlyos elítélését, míg fiának felmentését kéri.

A bíróság délután 4 órakor hirdetett ítéletet az ügyben. Székely Bélát gyilkosság címén 2 évi fogházra és politikai jogainak három évi elvesztésére ítélték, míg Székely József dr.-t felmentették a felbujtás vádjáról és annak következményeiről.

Az ügyész és védő felebbezett az ítélet ellen. A bíróság elrendelte Székely Béla további fogvatartását.

Aldo Dami, a híres etnográfus beszél

az európai kisebbségekről a fajelméletéről, a zsidókról és árjakról, valamint Hitlerről, akiről kideríti, hogy alpesi típus

Genf, május 20.

Aldo Dami, a francia nyelvén író publicistagárda egyik legfigyelemreméltóbb alakja. A kiváló fiatal etnográfus, a magyar nyelvterület számos vidékét bejárta, könyveket írt és számos egyetemen előadást tartott Közép-Európa bonyolult néprajzi viszonyairól és az etnográfiai téren egészen különleges buzgalommal összehordott bizonyítékai majdan befolyást gyakorolhatnak Európa politikai arculatának kialakulására is.

Egy szép Arve-parti hangulatu, polgárias melegségű lakásban fogad a híres Dami. Ez a borzashaju, tudóskülsejű publicista véralakában és tultermamentumos egyéniségében a legsajátságosabb összetétele a nemzetközi emberfajtának. Heves természetű olasz apjától, kiegyensúlyozott kedélyű osztrák szüle-

tésű, naturalizált francia anyjától örökölte, Spájo sziklavidekeinek szülőltje, de szellemi hazájának a kozmopolita Genf tekint.

Nem szabad összekeverni a fajt és a nyelvet — ezzel a felkiáltással kezdi érdekes fejtegetéseit. A „race” zoológiai és antropológiai meghatározása bizonyos embercsoportoknak, amit a koponyaalkat, az arc alakja, a test magassága, a szem és a haj festéktartalma határoz meg. Mióta csak az „Európa” nevet viseli vén földrésünk, fajai jobbra-balra keverednek. Esetleg néhány nomád-faj kevésbé egyesült az idegenekkel, így például a zsidók, lappok és cigányok. Talán azért, mert a sokat vándorló emberfajta remkeveredik annyira, mint az, amelyik örökön-örökké egy helyben él. De általában a zsidóknál nagyon sok a keveredés, ke-

resztényekkel és keleti zsidókkal.

Hogy a németek üldözik a keleti zsidókat, ez etnográfiai szempontból azért is különös, mert

a keleti zsidók kevesebb zsidó elemet tartalmaznak, mint Franciaország, vagy Anglia beolvadt zsidó pénzarisztokratái. A keleti zsidó elem bizonyára az ősi áriák és kalandos vörű tatárok leszármazottai, akik úgy tértek csak át később a zsidó vallásra. A földet turó galíciai zsidó paraszt és más orosz zsidók is a Volgáról szülő dalra éppolyan álmátág kék szemmel csodálkoznak, mint az igazi oroszok.

A fajok Európásteret keveredve vannak, nemcsak a különböző országokban, hanem az egyes egyénekben belül is kiütözik ez a fajkeveredés. Önben, kedves barátom, éppen úgy lehet valami mongol és vizigót jelleg, mint bennem cigány, vagy arab... Hogy Ön megismeri a honfitársait száz ember közül? Meglehet, de csak a taglejtésükről, kalapviselésükről, de nem koponyaalkatukról vagy faji sajátosságaikról. Ha repülőgépen elsöktetném Budapestre és ott lejteném, fülét vattával dugnám be, amíg nem hallaná az emberek szavát és nem nézne körül, bizonyára éppugy tarthatná a járókelőket koppenhágaiaknak, mint londoniaknak.

A KÖRNYEZETUNKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉS HATÁSA

— Itt van Franciaország nagyon találó példája. Az egységes, hatalmas államterület lakói egyetlen nyelvet beszélnek, bár legalább négy típus található együtt a fentemlített öt közül. Olaszországban három típusra bukkanunk.

Németországban is külön fajok vannak, így az északi faj, mint a szászok és Keletporoszország lakói, akik azonban csak kétharmadrészt teszik ki a birodalom lakosságának.

Maga Hitler például nem tartozik ehhez az északi típushoz, ő kimondottan alpesi fajta, kicsiny, széles koponyájú, sötétbarna haju és szemű ember.

Nagy hiba — folytatja Dami meggyőzően — mint aki nagyon biztos a dolgában — az elni szó csak a nyelv vonatkozásánál, amikor

ez a kifejezés egyaránt magába öleli a nyelvi, faji és geopolitikai adottságokat,

vagyis a környezettel való összefüggésünket is jellemzi. Nyugateurópában, ahol nagyon határozottak a nyelvhatárok, megállapíthatjuk, hogy

Keletfranciaország népe grosso modo igen sok azonos faji jellemvonást tüntet fel a rajnamelleki germánokkal.

Hitler tehát a saját népének sem hízelt tulságosan, amikor a franciákat négerbeoltott zsidóknak bélyegezte.

Az árja-elmélet mezejére siklik a beszélgetésünk.

Már-már idejéltmulta az a német fajvédelmi beállítás, mintha az egész német faj az északi típusból tevődne össze, amely ökoszkodás szolgált voltaképpen a pángermán elmélet alapjául. Különbözött a hamis tudományos okoskodást nem a németek húzták rá a barnainges birodalomra, hanem a francia Gobineau és az angol Chamberlain alkották meg a pángermánizmust. Ha a németek istenítik az árjakat, ez alatt minden indoeurópai népre gondolnak. Indoeurópai azonban Jafetnek valamennyi nemzetsége, tehát India, Perzsia és egész Európa lakói, ami ugyan tág fogalom, ha figyelembe vesszük, hogy a perzsák például Mohamedre esküsznek, az arabok pedig, akik a zsidókkal és cigányokkal testvérek, Sem leszármazottai.

Ime, tehát a fajt, a nemzetet és a vallást nem lehet közös kalap alá vonni.

mert egy és ugyanazon nemzetben több fajt és számos vallás híveit lehet fellelnünk. Például a magyarok sem árja eredetűek, hanem uralaltáji, turáni származásúak, akik a Dunamedencében ezrekes birodalmat alkottak. A magyarokra nem lehet tehát Hitler árjaelméletét ráhuzni.

A német fajelméletben, ami most a német állampolitikát dominálja, kivétel nélkül és fellázító, hogy a németek nemcsak az árjaeurópaikat ismerik el emberi lényeknek, hanem a nem-árja elemeket is, míg az illetők nem polgári Németországnak. Ennek folyománnyaként Németországban, ahonnan a szellemi élet számos kitünőségnek távozni kellett zsidó vallása miatt, a francia és angol zsidók nyugodtan tanáskodhatnak. A német „race”-isták tehát csak saját polgáraikat üldözik, kiknek pedig katonai szolgálatot kell teljesíteni, akiknek joguk van gazdagítani az államot, vagy adandó alkalommal meghalni a hazáért. Azok a terrorselekedetek, melyeket a németországi zsidó lakosságon követnek el, a leghajmeresztőbb megsejtését jelentik a kisebbségi jogoknak!

Seidner Imre

A kisántant követői Hull külügyi államtit- kárral tárgyaltak

Washington, május 20.

Hull amerikai külügyi államtitkár csütörtökön magához kérte a cseh, jugoszláv és román követeket s megtárgyalták velük a világgazdasági konferenciával kapcsolatos kérdéseket.

A kolozsvári műhely- sztrájk számlájára

Kolozsvár, május 20.

A kolozsvári CFR-műhely fegyelmi bizottsága az emlékeztetés sztrájkjal kapcsolatosan Mefiu János, Bojan Pavel és Brad János munkásokat végleg kitiltotta a műhelyből.

Két munkást 1—3 hónapra felfüggesztettek, míg a többit, számszerint 18 személyt, visszavették.

Majláth püspök Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, május 20.

Majláth Gusztáv Károly katolikus püspök péntek este 4 napra Marosvásárhelyre érkezik, ahol a katolikus iskolákat és intézményeket látogatja meg.

A püspököt ünnepélyes fogadtatásban részesítik.

A köpeczi véres éjszaka a brassói tábla előtt

Brassó, május 20.

Akácós István köpeczi lakos, az elmúlt évben február 10-én, amikor az ottani dalárda perlegavató bankettjéről ittas fővel igyekezett hazafelé, verekedni kezdett Sebestyén Sámuellel. A verekedésbe az arrabaloldali Nagy Emánuel is bekapcsolódott és megtámadta Dávid Gedeon 21 éves legényét. A dulakodás hevében Nagy Mihály és Akácós lefogták Dávidot, akit Nagy Emánuel oldalbászúrt a kanyarban. A fiatal legény 4 nap múlva belehalt sérüléseibe.

A sepsiszentgyörgyi törvényszék Nagy Emánuelt annakidején 7 évre és kétszáz ezer lej kártérítésre ítélte, Nagy Mihályt és Akácós Istvánt pedig 2—2 évi fogházbüntetéssel sújtotta.

A brassói tábla felebbezés folytán pénteken foglalkozott az ügygel, amelynek során a főbűnös büntetését három évre és 60 ezer lejre mérsékelte, míg a másik két elítélt büntetését 1—1 évre csökkentette.

Bűnvádi feljelentés a csikbánkfalvai közbirtok- osság régi vezetősége ellen

Csikszékreda, május 20.

Csikbánkfalva közbirtokossági vezetősége bűnvádi feljelentést tett a régi vezetőség ellen, amelynek élén Füstös Sándor nyugalmazott állami tanító állott. A bevezetett vizsgálat során kiderült, hogy a feljelentés alapos. Füstös Sándor és két társa az elmúlt

négy év alatt közel 700 ezer lejtel károsította meg a közbirtokosságot, anélkül, hogy az üzemekre bárki is rájött volna.

A könyvszakértők és a beidéztet tanúk vallomása alapján a csikszékredai ügyészség vizsgázott sikkasztás címén megítélte a vádlottakat. Füstös Sándor és társai ellen. Együttel az ügyészség elrendelte a bűncselekmények elvégzését a közbirtokosság tagjainak magánvagyonára.

Néhány jellemző adatot kiragadunk a lefolytatott vizsgálat eredményéből. A csikszékredai közbirtokosságot a fa vételkor Füstös Sándor 260 ezer lejtel földelt, de könyvelni, vagy könyvelni elmulasztotta. A közbirtokosság vett egy cséplőgépet és egy traktort. Az esedékes törlesztési részleteket Füstös fizette, de mindig később vett föl, mint amennyit fizetnie kellett. Így aztán a 460 ezer lej értékű cséplőgép és traktor a közbirtokosságnak 700 ezer lejbe került. A közbirtokosság bankbetétei után a kamatot Füstös elnök felvette, de nem fizette a pénztárba, más esetben pedig egy törlesztési részletet kétszer vett föl.

A bankfalvai közbirtokossági panama is mutatja, hogy mennyire ideje volna már közbirtokosságok ellenőrzés alá helyezni az ország közbirtokosságait. A megkezdett szövetkezeti mozgalom kiépítése talán ezt a kérdést is megoldaná.

A kolozsvári egyetemen már majdnem teljesen helyreállt a rend

A megbüntetett diákok egyéni kérvényekben büntetésük hatálytalanítását kérik

Kolozsvár, május 20.

A kolozsvári orvostanhallgatók csütörtökön gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy megbüntetett társaik az egyetem szenátusához

egyéni kérvényeket intéznek, amelyekben büntetésük hatálytalanítását kérik. A kérvényekben elismerik az egyetem autoritását.

Az egyetem körüli atmoszféra egyébként lényegesen enyhült. A zsidó hallgatók még mindig nem mutatkoznak az előadásokon, azonban minden remény megvan arra, hogy a rend néhány napon belül teljesen helyreáll.

Megkezdődött a nyolc vasgárdista diák bűnperének tárgyalása

A kolozsvári törvényszék pénteken délután tíz órakor kezdte meg a hatóságot bántalmazó nyolc vasgárdista ügyének a tárgyalását. Hét közülük szabadon védekezett, míg Cipău Tiberiust, az előzetes

letartóztatásba helyezett vasgárdista-vezért börtönőr kísérte a tárgyalásra. A vizsgálóbíró 11 órakor Cipăut is szabadlábra helyezte, mire a kíséretében levő őr eltávozott.

Pop Valér dr., a Jorga-kormány volt igazságügyminisztere, a vasgárdista-diákok védője a vád precizizálását kívánja. Munteanu dr. tanácselnök felszólítja Ciubudeanu Márius dr. ügyészt, hogy precizizozza a vádat, mire az ügyész kijelentette, hogy erre csak beszédében köteles. — Annyit azonban máris kijelent, hogy a vasgárdisták tiltott szervezet kötele. kébe tartoznak, amely a közrendre veszélyes.

Dunca Jenő dr. védő a vád részletes ismertetését kéri, az ügyész azonban erre sem hajlandó, mire az elnök elrendeli a nyolc vádlott egyenkénti bevezetését és kihallgatását.

Elsőnek Bánica Dobret hallgatták ki, aki elmondotta, hogy a vasgárdisták ko-

lozsmegyei tagozatának az elnöke. Negyedmagával lakik két szobában s ezért a vasgárdisták az ő lakását tekintették kolozsvári otthonuknak. A kérdéses éjszaka otthon tartózkodott Elmondja, hogy amikor a rendőrség megjelent és házkutatást tartott, valaki belülről bezárta az ajtót. Erőszak nem történt, jöllehet, érellyes tiltakozásra készültek, mert törvénytelennek minősítették, hogy éjnek idején keresi fel őket a rendőrség. A hatóság embereinek távozása után elhatározták, hogy azonnal protestálnak a rendőrségen. Az I. kerületi rendőrségen azután körülvtették őket, majd mindnyájukat az ügyészségi fogházba vitték.

A többi vasgárdista vádlott hasonló értelemben vallott.

A délután folyamán a bíróság Pop Leontin sziguranca főnököt, Drăghiciu Aurél rendőrigazgatót és Comsa Jenő kvestor-helyettesét hallgatta ki.

A tárgyalás folyik.

Ötmillió sikkasztás, amelynek végén a feljelentő szinte bocsánatot kér

Az aradi Szécsi Lajos és Oszkár cég nagy elszámolási perének utolsó fejezete

Arad, május 20.

Bles és Társa angliai manchesteri cég néhány évvel ezelőtt ötmillió lej elszámolási különbözet miatt sikkasztás és hűtlen kezelés miatt bűnvádi feljelentést tett Szécsi Lajos és Oszkár aradi cég ellen. A Szécsi-cég vezérképviselője volt az angol Bles-cégnek nemcsak Románia, hanem Magyarországon és Jugoszlávia területein is.

Szécsi Lajost, aki román állampolgár, néhány hónappal ezelőtt Bécsben letartóztatták. A román hatóságok kérésére kiadták Romániának, közben azonban a helyzet odamodult, hogy az angol cég a Szécsi elleni feljelentést visszavonta és Szécsit az aradi bíróság fel is mentette. Testvére, Lajos ellen azonban tovább folyt az eljárás. Szécsi Lajos magyar állampolgár s az ő kiadatása nem sikerült. Ilyenformán a román hatóságok a vádlott távollétében folytatták le az eljárást s kitérték a tárgyalást is.

A tárgyalás pénteken volt. Nagy meglepetésre egy a bíróságnak, mint az angol céget képviselő Weisz Artur temesvári ügyvédnek,

Szécsi Lajos váratlanul megjelent a tárgyaláson.

A tárgyalás maga is érdekes volt. A Bles-cég képviselője kijelentette, hogy a Szécsi testvérek nem követtek el rosszszemű mulasztásokat. Tanuként hallgatták ki a Bles-cég könyvelőjét, aki azt vallotta, hogy ebben az ügyben a Budapesten tartott tárgyalások során tudta meg, hogy az annak idején lefolytatott szakértői eljárás téves volt. Ő nem tudott arról a titkos megállapodásról, amely szerint a Szécsi testvéreknek joguk van nyolcezer font költséget elszámolni.

Ez okozta az elszámolási különbözetet. A bíróság ezek után jogerős felmentő ítéletet hozott.

A dolog háttérében hosszadalmas pereskedés áll, amelynek nagyrésze Budapesten folyt le. A Szécsi-cég magas ellenkövetelés-ekkel lépett föl az előkelő angol céggel szemben, a mely pedig is megunt a huza-donát és ki-egyezt. Így jöttek létre aztán azok a tanu-vallomások, amelyeknek alapján a Szécsi testvéreket fölmentették.

Párisban főpapok, írók, tudósok jöttek össze, hogy a németországi üldözések ellen tiltakozzanak

Páris, május 20.

Nem az első (és valószínűleg nem az utolsó) tiltakozó miting, melyet a német kinasztítottak javára tartanak világszerte. De érdemes külön megemlékezni arról a gyűlésről, mely itt Párisban a Trocadéro-ban zajlott le. Meg kell emlékezni azért, mert a szervező bizottsága, a rendezői, a szónokai, specifikusan különállók attól, amit általánosan „baloldalnak” vagy túlzóan progresszívnek neveznek. Azok, akik e mitingen az üldözött németek ellen emelték fel tiltó szavukat, tisztára emberi összefogásból és a barbarizmus feletti felháborodásból jöttek össze.

A Trocadéro köríves színházát zsúfolásig megtöltött közönségnek különös képet adott a színpad. A színpadon volt felállítva a hosszú, zöld posztóval bevont asztal, mely körül a szónokok és a tiltakozásukat némán, de jelenlétükkel is kifejező férfiak ültek. Első pillantásra mintha a „Szent Szinodus” gyűlésére képzelnének itten. Feltűnő számmal volt képviselve az egyház. A katolikus pap reverendája mellett egy fehér burnuszos mohamedán egyházi is ült. És az egyetlen zsidó, a „grand rabbi” mellett, az orthodox templom őrszakállú bársonyfűves képviselője szomszédolt.

A miting elnöke: Rollin volt miniszter, mellette Pietri, szintén volt miniszter ül.

Utána Desgrange kanonok joviális kövérségével és aktív — erősen jobboldali képviselői mivoltával. Sorban követi őt Claude Farrère, a világhírű író, míg az asztal másik oldalán az orvosi fakultás doyenje, Jean Louis Faure és „Père Réverend Sanson”, Franciaország híres „aranyzáju” szónok-papja, foglalnak helyet.

Rollin félretéve minden szónoki frázist, néhány keresetlen szóval indokolja a miting összehozásának szükségét. „Mert szükség — ugymond — megmutatni a világnak, hogy mi, bár a legkülönbözőbb politikai pártokhoz tartozunk, nem eszünk faji kérdéseket és szívünk őszinte érzésével segíteni akarunk mindazokon, akik egy „tyrannus fantáziájának” áldozataiként menedéket nélkül keresnek.

Pietri azzal kezd: „van egy racizmus”, de egy emberi racizmus és ennek az emberi, humaniter racizmusnak nevében akarok szólni.” Felemeli szavát a Németországban folyó, gyűlöletes „adminisztratív pogrom” ellen. Érti, hogy minden haladó nemzet: a becsületes Anglia, az egyenes Amerika, sőt, a némaságában is velünk egyetértő Itália, felháborodással látja a nap-nap után növekvő és a középkori barbarizmus felé menő Németországban lefolyó eseményeket.

Még az utókor sem fogja ezt Német-

országnak megbocsátani. Azzal fejezi be: „Mi szabad emberek vagyunk és mint ilyenek, mindig védelmünkbe vesszük az üldözötteket”.

Desgrange kanonok, már kissé papos izű szónoklatban, érzelmibb akkordokat szólaltat meg. Az, akinek szolgálója vagyok, Jézus Krisztus, szintén üldözött zsidó volt” — kezdi. Majd utal a vallási törvényekre, a testvériség mindenek felett álló fogalmára, melyet Hitler lábbal tapos, sőt széges csizmával fel is rug... Megemlíti, hogy nyugtalanító csend van a Németországban maradt zsidók frontján. Mintha paralizálni akarták volna őket, hogy hangjuk ne jusson át a határon... Ő ezen a határon túl szeretné paptársainak kiáltani: vessék latba minden erejüket, segítsenek ott, ahol lehet, befolyással autoritással, hogy a mai fátalság elvakult fanatizmusában az üldözötteket ne a zsidók üldözésével keresse.

A protestáns egyházfő, Wilfrid Monod is hasonló értelemben beszélt. Aláhuzza, hogy ezuttal első eset a világtörténelemben, hogy szinte minden nép, közös blokkot csinál az antiszemizmus ellen. „Hitler elfelejti. — teszi hozzá, — hogy „mi Izraelnek köszönhetjük az Evangéliumot. És jó lenne, ha tudomásul vennék „odaát”, hogy itt protestáns pap és katolikus abbé, egyformán kollaborálnak Izrael védelmében...”

Claude Farrère következik. A ragyogó tollú író, ragyogó szónok gyanánt revelálódik. Tüzzel, lelkesedéssel beszél. Ő a „Nacionalistának” kiáltott régi kombattáns, ő kiáltja a tömegnek: Engedjék be a német üldözötteket. Nem kel felni ezért jobban a „chomage”-tól (munkanélküliség) Nem. Itt Franciaországnak győnyörű alkalmá lennie, kitárni karjait az üldözöttek befogadására. Ne feledjük el, hangsúlyozza, hogy a száműzöttek legnagyobb része: gondolkodók, tudósok, művészek, ragyogó példányai az értelmiségnek. Még Franciaország is jól jár velük és egy nagylelkű gesztus még jobban fel emeli egy barbár középkorba bukácsoló nemzet fölét.

Amikor Sanson atya megszólal, rögtön érthetővé válik milyen varázslatos hatással van a tömegre. Hangja, modulációja, beszédmodora tiszta muzsika. (Ilyen varázslat rejlett Briand hangjában is.) És az „aranyzáju” pap, azzal kezd: „Ürülök, hogy szót emelhetek ma. És szót kérek. Franciaország összes papjai nevében fájdalmas visszhangot kelt az üldözés, melyben a német zsidók és a német progresszív gondolkodók részesülnek”.

Mint egyetlen „hivatalos” egyén és zsidó szónok, a Grand Rabbin de France Lévy néhány meghatott szóval köszönt meg e spontán és meleg manifestációt.

Manifestáció, melyre talán a rosszhiszeműek azt fogják mondani: „ah, polikából csinálják”.

De politikából nem ülnek össze különböző elemű emberek órákon keresztül szónokolni, komédiát játszani és mitinget színészkedni.

Ez spontán és őszinte volt. Ennek tiltakozásnak őszintének kellett lennie.

Mándy

GÁBOR ISTVAN:

MARGO

A TALÁLEKONY

A gyermeki psziché fura irányba futott felvilágosodottságáról, gyermeki szeszual botrányok egész csapataról néhány hónapja meglehetősen bőven referáltak a budapesti lapok.

Ezek között talán legkedvesebb ez a történet, amely kimaradt a pesti lapok hasábjairól s amit a botrányhoz egyik közelálló ismerősöm mesélt el pár napja.

A kisleány intót kapott, megbukott, rosszul állt az iskolában. Egy szép napon megjelent egy nagyon csinos hölgy a tanárnál és érdeklődött a kisleánya elömetele iránt. Az érdeklődés egyre gyakoribb lett. A tanár beleszeretett a bukófében álló gyermek anyjába. A szerelemnek azonban kényelmetlen következményei lettek. A tanár súlyosan megbetegedett és levélben élénk szemrehányásokat tett a kisleány édesanyjának. Amikor a kisleány anyja a levelet kibontotta és elolvasta annak tartalmát, elájult. Rövid gondolkodás után átadta a levelet férjének azt követelve, hogy szerezzen neki elégét a sértésekért. A férj felháborodva autótaxiba vetette magát feleségével együtt, felmentek a tanárhoz, ahol percek alatt a következő tényállás derült ki: A tizenhároméves kisleány tíz pengőért fel fogadott az utcán egy hölgyet és az anyja nevében elküldte az iskolába érdeklődni elömetele iránt.

A leányt ezután kicsapták az iskolából. A legérdekesebb viszont, hogy a tanár tovább tanít.

BERLINI FILMKARRIER

Mindszenty Tibor, akit annak idején Fedák Sári Rodolpho Valentino pótlékaként vitt ki Hollywoodba, néhány sikertelen próbálkozás után Berlinbe került. A csinos filmszínész tizedrangú szerepeket játszott és most, hogy Hitler a film főlé is kiterjesztette a hatalmát, ő is megkapta azonnali kiutasítását. Mindszenty ekkor felrohant a rendőrségre, égre földre esküdvéve, hogy ő a legnagyobb antiszemita egyike, aki 1919–1920-ban szembe állva a zsidókkal, ezirányban élénk tevékenységet fejtett ki. Most Pestre irt a családjának, hogy küldjenek neki az 1919-es időket igazoló néhány megbízható fajtiszta elem aláírásával ellátott iratot. Mint hírlík, az okirat olyan kitűnő, hogy Mindszenty azonnal főszerepet kapott...

SOKRATES ACCUSATUS EST...

Strohschneider, a szál kötélén táncoló fenomen, mindenki figyelmét magára irányította.

A gyerekeket láz fogja el azóta, ha róla beszélnek és ideáljuk a mester s álmuk egy szál kötélén végig futni táncolva husz méter magasban. Ennek a vágyakozásnak azóta néhány áldozata akadt. Marosvásárhelyen egy 12 éves fiú, Temesváron egy nyolc éves és most Nagyváradon egy 7 esztendő.

Az utóbbi a Köröspart korlátjáról zuhant a mélységbe és összezuza magát.

Es ezzel a kötéláncossal, ha mint egy messzi párhuzam is, felénk jön Hitler fiataliságot megszédítő propagandája.

A fiataliság rajong. Az ítélőképesség fejletlen. A ferde szavak tragédiát jelenthetnek.

Sokrates accusatus est...

Igen, Sokratesnek meg kellett halnia, mert azzal vádolták, hogy megrontja a fiataliságot.

Megrontja?

Erköletesi felfogások tisztázására vezette környezetét. A filozófiát az égről lehívta a földre.

Es mégis meg kellett halnia. Akkor úgy szavazott a többség: Megrontja a fiataliságot.

Vallásos szokás szerint az ezidőtájt Deloszbá küldött szenthajó visszatérését meg kellett várni. A kivégzés csak ezután történhetett.

A vádak hónapok óta szünetnélkül hangoztak a német fiataliság megrontói ellen. Az ítéletet Európa rég kimondta.

Vajon milyen vizekről s mely Delosz-

Bleyer Jakab nyilatkozik:

Nem a hitlerizmus hatása alatt beszélt: már közel 14 éve híve a keresztény irányzatnak

A budapesti német diákok egyesülete kilépett a Mefhosz-ból

Budapest, május 20

Bleyer ügye még mindig kavargó a magyarországi közéletben. Bleyer most nyilatkozatot adott a Magyarországnak.

Nyilatkozatában kijelenti, hogy ő mind azt, amit a parlamentben elmondott, nem most mondotta el először, hanem már sokszor. Álláspontja régi s nem is változott, nem lehet tehát azt mondani, hogy a hitlerizmus hatása alatt beszélt így. Ő még jóval Hitler előtt, közel 14 éve, erős híve volt a keresztény irányzatnak. Éppen azért akarják most kivégezni politikailag is, mert ismerik keresztény elveit.

Aztán örömet fejezte ki afölött, hogy Gömbös miniszterelnök a zöld asztalhoz hívta s ő elmondhatta elveit a miniszterelnöknek is. A beszélgetés során pontokba

szedve közölte Gömbössel kívánságait. A miniszterelnök azt mondotta, hogy a magyarországi németek egyrésze centrifugális erőt fejt ki az országban. Ő nem tudja, hogy volnának ilyenek, de ha vannak, akkor ezek nem az ő hívei, illetve az ő hívei között egyetlen egy sincs ilyen.

A Sueria nevű magyarországi német diákegyesület határozatot hozott, amelyben azonosítja magát Bleyerrel és bejelenti, hogy kilép a Mefhosz-ból. (Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége.) A tiszta német lakosságú Ágfalva község viszont népgyűlési határozatban közli a kormánnyal, hogy nem azonosítja magát Bleyerrel és bejelenti, Bleyer csak a maga nevében beszélhet, nem pedig a magyarországi németek nevében.

Oroszország ellenszolgálatát nélkül engedi át a kelet-kínai vasutakat

és ennek ellenében Japán Turkesztánban iesz engedményeket

London, május 20

A Távol-Keleten újra változik a helyzet, ha hinni lehet annak a jelentésnek, amit a Sunday Express repit világgá. E jelentés szerint ugyanis

Japán és Oroszország között komoly tárgyalások indultak meg olyan irányban, hogy kiküszöböljék a háborús lehetőséget

s olyan megegyezést létesítsenek, amely mindkét fél érdekeit kielégíti.

A Sunday Express jelentése szerint Oroszország Mandzsuriában tenne engedményeket. Arról volna talán szó, hogy Oroszország lemondana egyidőre a kelet-kínai vasutakról s nem is kérne érle semmi anyagi kártérítést. Japán viszont Kasgar és Turkesztán vidékén tenne engedményeket, illetve adna szabadkezet Oroszországnak. Ezeket a vidékeket mostanában forradalom zug és a forradalmárok a szovjetrendszer akarják bevezetni. Japánnak nem fáj nagyon, ha Oroszország a neki annyira alkalmas talajon megveti a lábát, beleegyezése nélkül azonban Oroszország nem tehetne sokat anélkül, hogy háborús konfliktus ne keletkezne belőle.

A dolog azonban így sem egyszerű. A kérdéses vidékekre ugyanis India felől Anglia is nagy érdeklődéssel tekint s így Oroszország Angliát találná szemben ma-

ból fog befutni az annyit késő szent hajó.

MUVÉSZI SZEMPONT

Meztelen női aktokkal teli albumot mutatott egyik ismerősöm.

— Minek ez a kötet magának: kérdeztem tőle?

Gondolkodás nélkül felelte: Nézze, ebben nemcsak a meztelenséget szabad látni, hanem művészi szempontból kell megfigyelni az egyes képeket...

Már nem az első eset, hogy férfiismerőseim meztelen nőgyűjteményük bemutatása után a művészi szempontra hivatkoznak...

Furcsa, hogy ezek meztelen férfiak fényképeit sohasem gyűjtik — művészi szempontból.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata fontos segéd-eszközt képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József viz többek közt ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer kitűnően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszertárakban kapható

Mai partik...

Menyasszonya családját kifosztotta és megugrott a vőlegény

Dés, május 20

Salamon Dávid dési borkereskedő lánya már egy éve menyasszonya volt egy Markovits Jenő nevű nagybányai fiatalembernek, aki időközben a kolozsvári 32-es tüzérezredhez bevonult katonának.

Hétfőn a fiatalember, aki három napi szabadságot kapott, Désre érkezett, hogy menyasszonyával a közeli esküvő részleteit megbeszélje. Szerdán este — mint ilyenkor szokás — összeült a család és elhatározták, hogy júliusban, amikor a vőlegény nyári szabadságon lesz, megtartják az esküvőt. Miután ebben megállapodtak, az egész család aludni tért. Másnap reggel, amikor a cseléd a vőlegény szobájába lépett, megdöbbenve vette észre, hogy

a szekrény fel van feszítve és az ágy is üres.

A cseléd azonnal összecsiszította a háznapet, amely a szekrény átvizsgálása után kárvalótt arccal vette tudomásul, hogy a csapodár vőlegény

minden értéküket magával vitte. A kifosztott szekrényben a család egy kis vaskazettában

52 ezer lej készpénzt, 900 dollárt és mintegy 100 ezer lej értékű ékszert őrzött, aminek most hullt helye volt.

A család feljelentése nyomán a rendőrség azonnal nyomozást indított, amelynek során megállapították, hogy a megugrott vőlegény a 12-es számú taxival Kolozsvárra utazott, ott azonban nyoma veszett. A hatóságoknak erős a gyanúja, hogy Markovits külföldre szökött.

VESTIS
VESTIS
VESTIS
VESTIS
VESTIS

szövet
szövet
szövet
szövet
szövet
szövet
szövet

BRASSÓ
Len-sor 22. sz.

OLCSÓ

elsőrangú minőségű,
divatosmintájú, tartós és

Bikszád gyógyfürdő, Erdély karlsbadja.

Biztos gyógyulást nyújt az összes gyomor-epekő-cukor-légső-és hólyagmegbetegedéseknél — Az idén nagyon olcsó árak!

Előszézon (május 15-től július 1-ig).

ÁRAI:

Berta-lakban egy ágyas szoba napi 58 lej, penzióval Lei 118

Mária-lakban egy ágyas szoba napi 48 lej, penzióval Lei 108

Móric-lakban egy ágyas szoba napi 32 lej, penzióval Lei 92

Berta-lakban 2 ágyas napi Lei 105, Mária-lakban 2 ágyas napi Lei 88

Anna-lakban 2 ágyas napi Lei 72, Móric-lakban 2 ágyas napi Lei 60

Szigorúan diétás konyha, a fürdőorvos felügyelete alatt. — A nagy vendéglőt házikészítésbe vettük. — Fürdőmestert keresünk azonnalra.

ÉVTIZEDES HARC A MEGSÉRTETT JOGREND ÉRDEKÉBEN

Háromszékmegye választott tanácsa a királyhoz fordul

Hogyan kobozták el az ötmillió értéket képviselő Tisza Lajos gróf alapítványt, a „Székely Huszár-családok nevelési alapítványát” és a megyei „tanalapot”
Egy királyi dekrétum és annak megdöböntő következményei

Irtta: KACSÓ SÁNDOR

Kézdivásárhely, május 20.

Május 27-én Háromszékmegye tanácsának rendkívüli ülése lesz.

Rendkívüli ügyben lesz rendkívüli ülés. A megyei tanács tagoknak, választott tanácsosoknak van szó, dönteniük kell annak a felségfolyamodványnak a végleges szövege ügyében, amit Háromszékmegye elengedhetetlenül szükségesnek tart, mert most már csak a legmagasabb helyről reméljük azt az igazságot, amit közel egy évtizede kerget.

Szokatlan dolog az, hogy egy vármegye felségfolyamodvánnyal éljen. Szokatlan

dolog azért, mert a vármegyei tanácsban — bármilyen választás rendjén is jött létre az — többé-kevésbé kormánypárti emberek ülnek. Még a székely megyékben is, ahol a természetes többség szükség-szerűsége és okosságából is megegyezik valamelyik román párttal, többnyire a kormánypárttal és közösen választ. Azonkívül a tanácsoknak hivatalbóli tagjai is vannak, akik kinevezés útján kerülnek be. Ezek a kinevezett tagok is a kormány embereinek tekinthetők. A kormány pedig a saját embereinek nem igen enged alkalmat arra, hogy vele szem-

ben a királynál keressenek orvoslást. Még inkább: ha ad is alkalmat, nem igen szenved el.

Háromszékmegye ebből a szempontból is kivétel. Az itteni megyei tanács egy kicsit mindig, sokszor pedig nagyon is erős ellentétben van a kormánnyal. A jelenlegi felségfolyamodványra vonatkozó határozatot pedig a vármegyei tanács egyhanguan hozta meg.

Mi készítette arra ezt a tanácsot, hogy a királynál keressen segítséget és orvoslást?

A történelmi multu háromszéki tanalap

Háromszékmegyének jelentős értéket képviselő tanalapja volt, amely 1913-ban a gróf Tisza Lajos-féle alapítvánnyal keveredett ki mai értékére. Az alap magját a régi háromszékmegyei tanalap képezte, aminek később a „Székely Huszár-családok nevelési alapítványa” járult. Ez a két utóbbi alapítvány régi keletű és történelmi szag lengi körül.

A Tisza Lajos-féle alapítvány 7685 korona 87 fillért tett ki.

A Székely Huszár-családok alapítványa jóval jelentősebb összeg: 49.278 korona 58 fillér.

A régi háromszékmegyei „tanalap” még ennél is nagyobb: 994.406 korona.

A három alapítvány végösszege tehát több mint egymillió korona. Micsoda hatalmas összeg volt ez annak idején. Tekintélyes értéket képvisel most is. Az alapítványok ingó és ingatlan leltára ma is megér 5 millió lejt. (Az értékpapírok javarésze ugyanis elértéktelenedett.)

Még inkább meglepő a történelmi mult illata, ha az alapítványok rendeltetését nézzük. A székelyek mindig gondoltak arra, hogy kiválóbb fiaikat taníttassák, képeztessek. A Tisza Lajos-féle alapítványból évenként egy orbai járásból származó és egy kézdi járási római katolikus tanuló végezte iskoláit a sepsiszentgyörgyi kollégiumban. Fejenként 200–200 koronát kaptak egészen 1918-ig.

A „Székely Huszár-családok alapítványából” a katonai, vagy főiskolán tanuló igazolt székely huszárvadékok kaptak ösztöndíjakat, annyszor 400 korona értékben, amennyiszer ez a 400 korona a vagyon jövedelméből kitélt.

A megyei tanalaptól azokat a tanulókat támogatták, akik megyebeli polgári, vagy katonai családból származtak, de tanulmányaikat nem a megyében végezték. Ez az alap nyújtott külföldre szóló alapítványokat is.

KALLÓDIK A VAGYON

Az impériumváltozás után ez a tekintélyes vagyon a zürzavarban illetéktelen kezelés alá került. Minden elfogadható hivatalos, vagy törvényszerű döntés nélkül az alapokra olyan kezelés történt, amelyben senki sem vehetett részt a megye autonóm szervei, vagy a megye székely lakói közül, ellenben mindenki benne volt, aki hivatalfőnöki méltóságot viselt.

Ezt a megoldást a megye természetesen nem fogadta el. Később az érdekeit hatóságok is érezték, hogy „valami jogi alap” teremteniük kellene. 1923 július 24-én a megyei iskolaépítési bizottság, amit Anghelescu a kultúrznás elképzelések megrehajtására alakított, az érdekelt megye megkérdezése nélkül új alapító levelet „csinált” és kezét tett a vagyona. A

minisztérium ezt a jogtalanságot 1923-ban jóváhagyta, holott abban az iskolaépítési bizottságban egyetlen székely-magyar megyei lakos sem vett részt.

Elkövetkezett azonban az alkotmányosabb kormányzás ideje is. Az első alkalommal, amikor rendes megyei tanács ültetett össze, Molnár Dénes dr. interpellációt terjesztett be. A megyei tanács 1928 áprilisában foglalkozott a kérdéssel s elrendelte, hogy az alapítványok álluttassanak vissza az eredeti céljuknak megfele-

lően, a vagyoni tárgyakat jogtalanul birtolók ellen pedig szükség esetén tételességgel per folyamatba.

Ezeket a javaslatokat az állandó választmány hozta s az őszi közgyűlés el is fogadta.

A dolog azonban nem ment olyan gyorsan, ahogyan a határozat megszületett. A belpolitikai kavargások bénították a rendes tanács működését s így csak 1931 március másodikán küldött ki bizottságot az alapok helyreállítására.

Konfiskálás „Decret regal“-al

Ekkor azonban valami meglepő és le-sújtó dolog történt. A Monitorul Oficial 1931 március 26-iki számában királyi dekrétum jelent meg, amely az alapok ellenőrzését és vezetését a „Casa Scoalelor“-ra bízta. Julius 31-én a tanalap vagyonát egy bizottság már át is vette. Ugyanekkor azonban egyéb is történt. Az átvételről szóló jegyzőkönyvben a bizottság annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a vagyont telekkönyvileg is írják a Casa Scoalelor-ra.

Ez ellen a megye nyomban felterjesztéssel élt. Felterjesztésében hangsúlyozta, hogy a királyi dekrétum csupán az ellenőrzési jogot adta a Casa Scoalelor-nak, de nem ajándékozta neki a vagyont. Erre a felterjesztésre a prefektus kapott választ. Arról értesítették a prefektuson keresztül a megyét, hogy a miniszter új vizsgálatot rendelt el, meg kell várni ennek a végét.

Ugyanezen év őszén a Comitetul Scolar, amely a vagyont kezelte, kérte az összes alapítványi vagyonok végleges átadását. Azt a választ kapta a minisztériumtól, hogy az ügy vizsgálat alatt áll. A Comitetul Scolar azonban nem törődött a vizsgálattal. Az alapítványi vagyon egyik telkét egyszerűen a görög keleti egyháznak ajándékozta s ezt az ajándékozást az interimár tanács jóvá is hagyta. Szentkereszt Béla dr. felebbez, de a felebbezésre máig sem kapott választ. És ez az egész törvénytelenység a minisztérium tudtával történik.

Május 27-én (1932) Bratu egyetemi tanár táviratot küld Kolozsvárról a prefektusnak, hogy a Comitetul Scolart május 30-ra hívja össze. Junius hatodikán újra összeül a Comitetul Scolar és újabb ingatlanokat ajándékoz a görög-keleti egyháznak. Ugyanezen nap délutánján a megyei képviselők a Comitetul Scolar kép-

A király elé

miniszterelnökhöz és az illetékes miniszterekhez is.

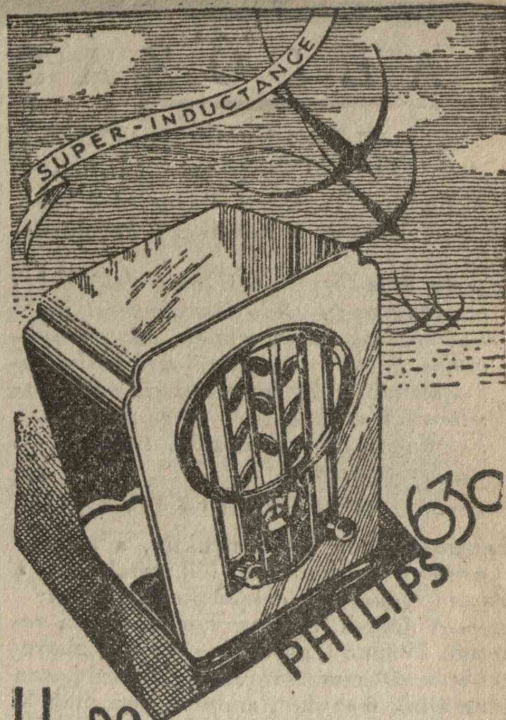
A prefektusnak hivatalos uton kell felküldeni a memorandumot.

A felségfolyamodványt pedig küldött-ség viszi a királyhoz.

★

Háromszékmegye komolyan veszi ezt az ügyet. Nemcsak azért, mert a vagyon ötmilliót ér, hanem azért is, mert felelősséget érez azokkal az alapítókkal szemben, akik annak idején nehéz pénzt áldoztak s azt meghatározott céllal áldozták.

S még inkább azért, mert nagy jogérzéke van s nem tudja elviselni, hogy a törvénytelenések egymásra halmozása útján elkönfiskált vagyon azoknak a kezén maradjon, akiket nem illet meg. Háromszékmegye nem tudja elképzelni, hogy a törvénytelenesség és az igazságtalanság győzedelmeskedjék s minden rendelkezé-

Hallgassa a
tavaszi
dalakat a
PHILIPS
SUPER-INDUCTANCE
630-AS KÉSZÜLKÉKKEL

Brassó, Háromszék, Fogarasmegyeék
rajonképviselője:

ELIMA-cég,

BRASSÓ, Sütő utca (Strada Brutarilor) 2.

viselőinek leltár mellett átadják az összes ingatlanokat s ennél az átadásnál Bratu kolozsvári egyetemi tanár, mint a minisztérium képviselője szerepel.

Szükségtelen talán megjegyezni, hogy ebben az időben nem választott, hanem kinevezett megyei tanács intézte az ügyeket.

A nyár végén aztán, augusztus 15-án, 2013–1932 számú végzéssel a sepsiszentgyörgyi járásbíróság telekkönyvi osztálya a tulajdonjogot is átírta „Nemes Háromszékmegye Tanalapja” nevére a „Casa Scoalelor din Bucuresti” nevére. Ez az új tulajdonos. A vagyonkezelőség pedig a háromszékmegyei Comitetul Scolar.

Ezt a végzést az interimároktól kormányszott megye nem támogatta meg. Senkinek támadta meg, holott a királyi dekrétum sehol sem beszél tulajdonjog átírásról, csak a vagyon ellenőrzéséről. Még a kezelési jog elvételére sem nyújt alapot. „A minisztérium a Casa Scoalelor ügykezelése útján az ellenőrzési jogot gyakorolja az összes ajándékozási okirat, hagyomány, vagy a törvények útján alakított intézmények és alapítványok felett, saját kezelésben, vagy pedig bármely hatóság, vagy intézmény kezelésébe adva, öröködvén afelett, hogy az illető alapok jövedelmei igazi rendeltetési céljaikra használtassanak fel”.

sére álló eszközzel diadalra akarja vinni az igazságot és a jogrendet, aminek a tisztelete mindenek felett való.

— Ujra áldozatokat követelt a Körös Nagyváradról jelentik: Megdöböntő szerencsétlenség játszódott le Alsólugos község határában. Egy csapat cigány csónakon akart átkelni a Sebes-Körösön. A folyó közepén a csónak felborult. Néhányan a partra evickéltek, két cigány lány azonban, a 19 éves But Anna és a 20 éves Varga Gizi a vízbe fulladtak. Holt testeiket kihalászták.

FELTALÁLÓK, FELFEDEZŐK! Szabadalmi tervek, találmányok, paten-tek kidolgozását, tökéletesítését, paten-tírozását, gyártását és értékesítés-ét leggyorsabban és legtükéletesebb-vállalja: „GENIUS” Laborator Tech-nológiai. A. I. STOICA & Co, Bra-szov, Hosszu-utca 14. Telefon 303.

TALLÓZÁS

1435-BAN IS MEGJELENHETETT VOLNA

A Berliner Tageblatt május 14-iki számában olvassuk a következő apróhirdést:

Az árja-törvénynek megfelelő, keresztény vagy zsidó leszármazást illető nyomozások, amelyeknek adatai nyilvános, üzleti és magánélethez nem hozzáférhetők, a 28 évi munkája után hírnepes „Weltdektio” magánkutatónál. Feloilágosítások Preisznél, Berlin, W. 60, Tauentzienstr. 5.

NEM DESTRUKTIV UJSÁG,

hanem nagyon is konstruktív, a magyar kormány külpolitikai felhívatalosa, a Pester Lloyd írja a következő sorokat:

— A diákok, akik egykor máglyára vették Wieland művét — ez a legkevesebb, amit mondhatunk — borzalmasan blamázták magukat, amint a mai diákok, akik értékes könyveket elégetnek, — ez a legkevesebb, amit mondhatunk — a tüznél meg fogják égetni legalább is az új-jukat.

EINSTEIN ALBERT,

aki Hitler-ellenvéleményének dacára is még mindig a legnagyobb fizikusa a világnak, a „Warheit” legutóbbi, 10-es számú füzetében a következő sorokat írja:

— *Hatalmas csakis az lenne, ha a német intellektuális egységesen lépne fel a német szellemi élet megfenyegetett érdekéért. Az a hiba, amit a német intellektuális azal követett el, hogy a zsidó szellemi munkásokat ellenállás nélkül prédál dobta, már alig tehető jóvá. A szánakozás most már csak későn jöhet.*

FAJTISZTAK FAJTALAN-KODASAI

A Berliner Tageblatt nyilatkozatot közöl a Kaiser-Wilhelm-Intézet eugenetikai osztálya vezetőjének, dr. Hermann Muckermannnak a szájából arról, hogy ez a kiváló és fajkérdésekben utolérhetetlen

professzor egyik német törzset alacsonyabbrendűnek tartja, mint a másikat. Ugyanis: „Az embernek úgy kell tekinteni a német népet, mint öt-hat különböző fajból kialakult keveréket, amelyet keresztkeverékekkel járó sokszoros áramlások határoztak meg”.

Ha Európa legtisztább faja is így kétségbeesítően fajtalan, mit szóljanak akkor a többi nemzetek?

Akinek faj van a fején, Hitler ur, az ne menjen ki a napra!

BLEYER ÉS HITLER

A budapesti Bleyer-ellenes diáktüntetés

tésekkel még kedden éjszaka foglalkozott a magyar képviselőház. Beszélt többek közt Bajcsy-Zsilinszky Endre is s miután igazat adott a tüntető ifjúságnak, de elítélte a tüntetésnek egy bizonyos módját, a következőkben összegezte álláspontját: „Minden kisebbségnek meg kell adni a teljes jogokat, de külföldről nem lehet kisebbséget irányítani és nem tűrhetjük, hogy a Barna Házból irányítsák az itt lakó németeket”. Pont.

MEGJEGYZÉS NÉLKÜL

adjuk közre, hogy a „Német jog és német joggyakorlat” címet viselő jogászyü-

sen, amely a porosz Landtag tanácsstermében zsufolt ház részvételével zajlott le, a nemzetiszocialista jogászszövetség országos vezetője, dr. Freisler miniszteri-minigazgató a jelenlevők viharos tetőzénnyilvánítása mellett tudatta a belügyminiszteriumnak azt a döntését, hogy mindazok, akik a német szabadsáért vívott küzdelemben más uralmi rendszer alatt gyilkosoknak nyilvánítottak, ezentúl ünnepélyesen a Nemzet Hőseinek tekintendek.

Amiből logikusan az következne, hogy aki hazafias okból minél többet öl, az Hérosz, aki pedig nem ont vért, az gyáva.

Kubában az eddiginél veszedelmesebb forradalom tört ki

A kormánycsapatok előtt a forradalmárok erdőségeket gyujtanak fel

Newyork, május 20.

Newyorkba érkezett jelentések szerint Kubában újabb és a jelek szerint

az eddiginél veszedelmesebb forradalom tört ki.

A newyorki külügyi hivatal értesülése szerint az egész kormányhaderőt mozgósították, mert a forradalom erősen terjed s néhány város máris csatlakozott a felkelőkhöz.

Sanctus Spiritus, Monrón és Elague-pagos városok a felkelőket támogatják. Az első összeütközések már meg is történtek a kormánycsapatok és a felkelők csapatai között. Eddig 100 halott van mindkét részlől. Puebla város közelében a felkelők felgyújtottak egy hatalmas erdőt, hogy a kormánycsapatok előre nyomulását megakadályozzák.

A hatalmas erdőtüzből negyven szénegőt elegett és további 200 ember sorsa re-

ménytelen.

A Rio Bamba városban székelő tüzer-csapatok csatlakozott a felkelőkhöz. Tekintettel arra, hogy ebben a pillanatban ez

a felszerelt és képzett ezred jelenlétében a legnagyobb veszedelem, a kormányhű csapatok javarészt ennek az ezrednek a leverésére irányították.

Már fotócellák irányítják a póstai zsákokat

Newyork, május 20

Amerikai forgalmas pályaudvarokon olyan nagyszámú postaszák vár napról napra elszállításra, hogy a vagonokba történő elosztást, berakást újabb mechanikus berendezéssel hajtják végre. A postaszákok ötvenes csoportokban egy önműködő függővasútra helyezik, mely azokat a szétosztóhelyhez szállítja. Amikor az egyes zsákok a függővasut szállítóvágányán a megfelelő irányban közlekedő vasúti postakocsihoz érnek, a zsákok nyakán lévő címtáblának világosabb, vagy söté-

tebb csikozása egy fotócella áramkörét nyitja, vagy zárja s ennek következtében

a vágányon futó levélzsák az utirányának megfelelő postakocsinál megáll,

önműködőleg egy emeltyűszerkezet megnyílik, melynek segítségével a postaszák leakasztódik és a vagon belső raktárhelyiségebe csuszlik.

Amerikai jelentések szerint a szóbanforgó berendezés a postakocsi berakását jelentős mértékben meggyorsítja.

Ábel a Társadalomban

ELSŐ RÉSZ.

Elbeszélésemet a minap azzal végeztem volt, hogy a hargitai pásztorstábot letettem s hazajöttem az apai házhoz Csicsóba. Első dolgom az volt, hogy édesapámat felvilágosítsam, miszerint Bolhával együtt városba kíváncszom menni. Apám erre nem szólt semmit, hanem szekeret fogadott s azzal másnap reggel elpályozott a Hargitára, hogy a felszerelésemet hazaszállítsa. Amig odavolt, addig én Bolhával együtt elmentem az édesanyám sírházhoz s ott a szegények s elnyomottak ügye mellett fogadalmat tettem.

Ez mind szép s emberséges dolog volt, ugyanígy, hogy ebből itélve engemet, a fehér galambok közi lehetne számítani. Isten azonban bocsássa meg, két oldalam van nekem is, mint más embernek. S amig az egyik oldalammal egy ilyen bátor keresztényi fogadalmat tettem, addig a másikon csinaltalanság rügyezett ki s ez abban nyilvánodott, hogy úgy tettem, mintha egyszerre mindennek vége lenne.

Pedig a java csak akkor akart jöni. Mert mi történt velem?

Velem az, hogy a fogadalmam letétele után ott helyben a sírnál lebeveredtem, mert törődött is voltam a viszontagságos pásztorokodás után s az áldott tavaszi nap is lefektető erővel sütött. A heverésből aztán aluvás lett, de olyan, hogy tán még most is aludnám valamelyik sírban, ha Bolha s a szívem nagy éberségükkel ott nem lesznek vala. Így azonban egyszer hallani kezdem, hogy valami véresen csemet, mint egy különös éberszót óra. Riadtan odakapok a szívemhez s hát ó az. Erre nem tudom, hogy mit csináltam, csak arra emlékszem, hogy a szemem nyitva van s hát ülök. Legelsőbbben is a kutyát pillantottam meg, aki a földet vakarva és kifeszült inakkal ugatott s éppen irrafelé, amerre nem a szemem nézett, hanem a hátam. Erősen megrémülhettem, mert hirtelen arra gondoltam, hogy bár most egér volnék, hogy egy likba befuthassak. De a másik pillantásban már az a kérdés lövődött ki a fejemből, hogy vajon meg merjem-e fordulni. Nem tu-

dom, honnét vehettem annyi erőt, de abban a helyben így szóltam:

— Ha már meg kel halni, hadd lássam mitől!

Azzal felugrottam, hogy még harapok is, ha kell.

Valósággal megdermedtem.

Mert olyant még a képzelet sem tud találni szólni, mint amit én akkor láttam! Nem vadállatot, nem veszett kutyát, nem agyará vadat, nem Fuszulánt és nem Surgyelánt, hanem mindezeknél is furcsábbat.

Kilenc nadrágos embert!

Mind korosabbak voltak s az egyik kopac is. Az arcuk csuf és vigyori, a szemük meredő, mint a békaé s a kezükben gyilkoló szerszámok. Lassan, feketén, meggörnyedve és rámszegezett rossz szemekkel jöttek előre, egyenesen felém. Olyan vonalban, mint a katonák, némán és béke-ritó szándékkal.

Csak egy-egy lépést.

Nem tudtam sem mozdulni, sem szólni s Bolha is csak állt mellettem és vakarta vinnyogva a földet. Már azt hittem, hogy mingyárt elborul feketén az elmém, amikor siri hangon megszólalt az egyik, a középről a kopac:

— Hurokra kerülél, Ábel!

Nem tudtam szólni semmit.

— Te nagy elbeszélő! — tette még hozzá.

Most mégjobban meg voltam ijedve, mert nem értettem az egészet. Hiába zakatolt az agyam, egyebet nem gondolhattam, csak azt, hogy háborodott nagyvezű magyarok szabadultak a falura s rajtam kezdik a pocsékolást. Halál fia lenni azonban nem erősen szeretek s inkább kitalálom még a csodát is, csakhogy megmentsem az életemet. Így történt ezalkalommal is. Mert amint ott állottam s a nadrágosok mind jobban s közelebből fenyegettek, egyszerre az jutott eszembe, hogy hirtelen el kéne nekem repülni. Fel-fel pillantottam hát, hogy volna-e ott az elszálláshoz elegendő szabad hely, de az ember nem mindig azt látja meg, amit keres. Így én is szabad tér helyett egy

nagy fakeresztet pillantottam meg, jobban mondva egy bádög Jézust a fakereszten. Ugyanakkor sugallatot is éreztem, hogy repülés helyett ezt a Jézust rendelte nekem az Isten.

Egyszerre bátorság kapott lángra ben-

tem. Egy lépést jobbra buzódtam, mert ott egy nagy körifa volt, aki szívesen állott elem, hogy védjen. De másrészt azért is, mivel innét jobban a szemem ügyébe esett Jézus. Nagy esdekléssel és bizalommal felnéztem rá:

— Édes Jézusom, ha muszáj lesz, azt fogom kiáltani, hogy szökjél le s akkor leszköl, ugy-e?

— Le hát! — hallottam tisztán egy hangot.

Erre a csodára egy megteltem bátorsággal, hogy elébujtam a fa mögül s az orozkodó nadrágosok felé így szóltam:

— Most már jöhetnek, mert nem egyedül vagyok!

A főkolompós rámvigyorgott gonoszul:

— Tán avval a kutyával, amelyik már egyszer a Hargitán megdöglött volt?

— Evvel is — feleltem, — de ezenkívül a legnagyobb, aki valaha a földet taposta.

— Hát olyan is van? — kérdezte csufondárosan.

Felmutattam a keresztre s büszkén mondtam:

— Ó az!

A kolompós csunyán kacagni kezdett.

— Bádögből van!... — mondta.

Erre nem feleltem semmit, hanem vártam, hogy gonosz arcukkal s a gyilkoló szerszámokkal jöjjenek még közelebb.

Amikor aztán csak öt-hat lépésre lehetek tőlem, felemeltem a két kezemet s a két karomat a keresztra felé s nagy valóságos hittel kiáltottam magamot:

— Szökjél le, Jézus!

Abban a pillantásban megacsent a fejem felett valami s egy alak lesuppan a magosból az orrom elé a földre. Más az, ha a zember várja a csodát s más, ha megtörténik. Mert én ettől úgy megijedtem, hogy a suppanás után csak egy fényes villanást láttam s aztán minden sötétségbe borult. S hogy ez az egész mi volt s hogy mit idézett elé, azt csak később kezdtem megtudni, mer az ijedségtől eszméletemet vesztettem s csak arra emlékszem, hogy egyszer valaki erősen ráz és így szól:

— Ébredj, Ábel!

Kinyitottam a szememet s hát apám térdével mellettem. Riadtan nézhettem

körül, mert az öreg dagadó mellét nyugtatott meg:

— Ne félj, mert ebben a világban többet nem jönek erre felé!

Amig ezt mondta, önkéntelenül a keresztra néztem s hát Jézus éppen úgy ott van, mint azelőtt.

— Né, visszament!... — csodálkoztam.

— Le se szállott volt — mondta apám.

— Hát nem ő szökött le?

— Nem biza.

— Hát ki?

— Én, saját személyemben.

Most már annyi furcsa dolgot láttam itt körülöttem összetömörülve, hogy a megbolondulástól nem sok választott el. Szerencsére apámnak helyén volt az egészséges esze s mindenről felvilágosított. Elmondta, hogy ő még a délután folyamán hazajött a Hargitáról s mivel a fészének a nyelét ott szerencsén eltorlódta gondolta, hogy estig másikat csinál a helyébe. Eljött ide a temetőbe, mert gondolta, hogy itt vagyok s mert itt fészé nyelnek valót is vághat. Mingyárt megkapott engemet, aki józueen aludtam az édesanyám sírjánál s elhatározta, hogy nem is bolygat meg, hanem előbb felmegy a mellettem lévő fára s levágja ami neki kell. Amint aztán ott működni kezdett volna, akkor jöttek a nadrágosok s mivel láttam, hogy a helyzet veszélyes delmet tartogat, ő is meghúzódott az ágak között s amikor úgy alakult a dolog, akkor Jézus helyett leszkölt.

En elgondolkozva hallgattam ezt a történetet, majd megkérdeztem tőle:

— Vajjon ez nem bün-e?

— Ha bün, ketten megosszuk — mondta apám.

Ugy éreztem, hogy igaza van neki s olyan nagy szeretet halmozódott fel iránta az én lelkemben, hogy szerettem volna megcsókolni. Az efféle dolog azonban nem valami férfias s éppen ezért azzal is megelégedtem, hogy a kalapját elvettem s az én fejemre tettem, így is eléggé mutatván azt, hogy örökké egy fedél alatt tartozunk. Apám derűben ragyogott így kalap nélkül. Majd hátrafelé mutatott és így szólt:

— Egyet közülök elfogtam.

— A nadrágosok közül?

— Ühüm.

— Hát azt hogy?

— Amikor leszköltem a fáról, úgy megijedt, hogy egyszerre elájult. A többi valahogy elfutott s az itt maradt.

(Folytatása következik)

HIREK

Ábel elindul...

A Rengetegből indul Abel és befut a Társadalomba.

Valamennyien ismerjük, egész Erdély ismeri, ismeri a nagy magyar nyelvtérülést minden olvasója Ábel, a székely legénylét, aki eddig fenn élt a rengetegben, jó volt és okos, ravasz és hívő, eszes és naiv. Ember volt. Magyar ember, mi több: székely ember volt.

Tamási Áron most Ábel a hargitai havasokból a városba viszi. Az Embert az — emberek közé.

Nekünk fáj, hogy viszi és azt hisszük, a nagy uton egyszerűen — Tamási Áron szíve is megdobogott, szeme is megkönnyezett, hogy Ábel aki a Rengeteggel viaskodott és meggyőzte, sőt legyőzte a Rengeteg, most a kis ember-férgekkel kell harcolni a városban.

Sajnáljuk Ábel ezen az uton. A vérző lábát sajnáljuk, a megcsufolt embert, a tisztaságát és lelki szüzességét, a melyet beszennyez az országút pora, a város füstje, a társadalom szennye, az az egész nagy fertelmes kloaka, amelynek már sehol semmi köze a Rengeteg magasztos tisztaságához és tiszta fenségességéhez.

De teremtője viszi és Ábelnek engedelmessé kell.

Megy. A fűtött gőzmozdony dübörög már, katlant fűtöt okád, közelit, jön, ime itt is van.

A kis állomáson csak egy szemrebbeneányit áll a Társadalom ideges vonala. Bucsura sincs idő.

Még egyszer a kezét, a tiszta kezét szellettük volna megszorítani.

Híab! Késő! A masina már dohog. Ábel elindult...

— Marosvásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: A nyárádmenti református lelkészek Nyárádmagyarországi közszolgálati csütörtökön értekezletet tartottak, amelyen a református lelkészek és az egyház belső, adminisztratív ügyeit beszélték meg. Az értekezlet nivós előadásokkal ért véget. — A marosvásárhelyi törvényszék tárgyalta Oroszlán Gábor ottani vendég ügyét, aki a nála végrehajtani szándékozott Jonescu ügyvédet kidobta a lakásából. A vendég 1000 lej fő, 500 lej mellék-pénzbüntetésre ítélték. — Hinka Mária 74 éves nagyidai asszony gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát és meghalt.

— FELERE MÉRSEKELT BIRSÁG: IGY IS MARAD 14 MILLIÓ. Marosvásárhelyről jelenti: A szárszékben Vermecher és Messer szeszgyárból az elmúlt év folyamán 4 és fél vagon lepecsételt szesz tűnt el. Kiderült, hogy a szesz az egyik tulajdonos fia, Messer Oszkár Budapestre csempészte. A pénzügyminisztérium inspektora a szesz értékének megfellelően, a szeszgyárat határozott, azaz 28 millió 500 ezer lej bírsággal sújtotta. A gyárosok a pénzügyminisztérium döntését megfellelően a marosvásárhelyi törvényszéken, amely a bírságot mai tárgyalásán 14 millió lejre mérsékelte. A szeszgyárosok ismét fellelően.

— TEMESVÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: Rádicsécs Olga 22 éves temesvári nő csütörtökön délután ittas állapotban elesett a Lloyd-soron és lábát törte. — Stern Samu temesvári nagykereskedő, az „Előre” evezőklub elnöke, az elmúlt éjszaka a józsefvárosi állomáson vonatátzállás közben egy tolató vagon elütötte. A kereskedő csak kisebb sérüléseket szenvedett. — Asztalos Sándor szerkesztésében „A világ” címen hétfőn reggel új hétfői lap jelenik meg Temesváron.

— ÉTTERMESEK! Vendégeitek megelégedettek, ha OLIO SASSO-val főztök! Egyedül és kizárólagos romániai vezérképviselő: D. Paolini, București, III. Str. Vasile Lascar 166.

A városházán és a városháza sokszorosító gépein készültek a nagyvárad kommunisták röpcédulái

Nagyvárad polgármestere felfüggesztette a városháza egyik hivatalnoknőjét

Nagyvárad, május 20

Néhány nappal ezelőtt Egy polgármester a városháza egyik hivatalnoknőjét, Grünstein Böske felfüggesztette állásából. A felfüggesztés oka az volt, hogy a tisztviselő ellen a sziguranca vizsgálatot vezetett be, mert alapos gyanúk voltak arra, hogy egyik tevékeny tagja a kommunista szervezkedésnek.

Az ezzel az ügygel kapcsolatos nyomozást a sziguranca most befejezte és az elért eredményről a következőket hozta nyilvánosságra:

A nagyvárad kommunistáknak a tél folyamán történt internálása után a kommunistapárt központja Balázs Emilt bízta meg a nagyvárad és biharmegyei csoport vezetésével és újrászervezésével. Balázs nyolc kerületre osztotta Nagyváradot és minden kerület élére külön vezetőt és szűk körű bizottságot állított. Megállapította a sziguranca azt is, hogy a január 10-én a színház előtt lejátszódott kommunista tüntetést is Balázs rendezte. A Nagyváradon szétszórt kommunista röpcédulákat is ő szerkesztette s ezeket a röpcédulákat Grünstein Böske sokszorosította a városháza egyik irodájában.

Balázs 1931-ben Párisban tartózkodott, de Grünsteinnal akkor is állandó levelezésben volt.

A kerületi vezetőket, akiket Balázs nevezett ki, a rendőrség letartóztatta. Név szerint a következők: Roth László kereskedő, Nagy Ferenc cipész, Perl Sámuel asztalos, Schutzberger Magda fűtőgyári munkás, Aiglitz Zoltán, Vankos József és Szénási Gyula munkások. Az ifjúság munkásként is részt vett a tüntetésben. Ők ketten szerkesztették az utóbbi hetekben szétszórt röpcédulákat is.

Balázs Emil néhány héttel ezelőtt elutazott Nagyváradról és a vezetést másnak adta át, akinek a nevét a rendőrség egyelőre még nem közli. A sziguranca érintkezést keresett a csendőrszárnyparancsnoksággal, hogy a megkapott nyommon a megyei vezetőket is tartóztassák le.

Könyvnap

(Két reakciós öreg beszélget)

Első öreg: Tudod, felemelő érzés volt. Az a könyvtár!... az a sok mindenféle könyv!... és mindent szabadon olvashattunk...

Második öreg: Hát persze! A tudósok, az írók, a költők örvendek, ha az emberek olvastak, azt hitték, hogy ezzel a műveltség terjed.

Első öreg: A nagy francia forradalom vívmánya ez. A szellem felszabadult.

Második öreg: Na, kaptunk elég rosszat is attól a francia forradalomtól!

Első öreg: Minden forradalom hoz magával rosszat is. De ha a francia forradalom egyebet nem is hozott volna, csak a gondolat szabadságot, akkor is sokat tett volna ezzel.

Második öreg: Igazad van. És látod, szeretem, amikor könyvnapokat rendeznek. Olcsó könyvek, sátrak, az írók aláírásokat osztogatnak és sokfajta, különböző pártállású, különböző célú, különböző értékű könyv eljut a néphez, hogy a műveltség ne csak egy-két ember kiváltsága legyen.

(A két öreg csillogó szemmel néz egymásra. Bólgatnak.)

(Ugyanakkor egy más városban, más nyelven, két haladó fiatal beszélget):

Első fiatal: Meggyújtották már?

Második fiatal: Még nem, de már látom a fáklyákat. Sietniük kellene.

Első fiatal: Hát gyérünk. Ugy örvendek ezen a gyönyörű könyvnapon. Végre diadalmasodik az eszme. Nem harcoltunk hiába.

Második fiatal: Elpusztítottunk minden könyvet, ami nem felel meg a forradalmi fiatalság eszmekörének. Mit is kell még máglyára raknunk?

Első fiatal: Legelőször is elégetjük a fizika-könyveket, mert azok azt tanítják, hogy a föld forog a nap körül, nem pedig fordítva. Másodszor máglyára kerülnek a társadalomtudományi művek, mert azt tanítják, hogy az emberiség fejlődik. Holott tudásaink már régen bebizonyították, hogy éppen ellenkezőleg: az ember visszafejlődik. Harmadsorban miszlikbe

szaggatjuk a biológiai tankönyveket, mert azokban megbélyegző állítások vannak arra vonatkozólag, hogy a különböző emberi fajták lényegileg egyenlő értékűek.

Második fiatal: Na és az írók? a szép-irodalom?

Első fiatal: Irodalmat senki sem olvas ma már. Különböző is modern szépirodák már csak közöttünk vannak. Vezéreink, alvezéreink és egyes minisztereink. A többiekkel pedig hamar végzünk. Shakespeare-t elégetjük, mert alacsonyrendű emberfajokról írt, mint például Othello, meg a Velencei Kalmár, Molière máglyára kerül, mert a tekintélyt csufolja, Swift könyveinek még az őrmege sem maradhat meg, mert a felsőbbrendű angol fajt és vele az egész emberiséget kedvezőtlen világításba mérte helyezni. A modernnek közül elpusztítjuk Sinclair Lewist, mert angolul, André Gide-t, mert franciául és Papinit, mert olaszul merészelt írni.

Második fiatal: A költőkkel mi lesz?

Első fiatal: A költőknek aztán végleg befellegzett. Egyedül az indulók, a harci versek és dicshimnuszok szerzői maradhatnak meg. Különböző is ezek a művek erős víztartalmuk miatt nehezen égnék.

Második fiatal: Ezt nevezem én modern, haladó eljárásnak. De jó lesz menni, amint látom, kezdenek alágyujtani.

Első fiatal: Hát menjünk!

Második fiatal: Mit hozol a hónod alatt?

Első fiatal: Egy magyar költő, Sik Sándor összes költeményeit.

Második fiatal: Szavalni fogsz?... hisz az gyönyörű lesz...

Első fiatal: Ugyan kérlek!... De éppen most sikerült megtudnom, hogy Sik Sándor szintén...

Második fiatal: Csak nem?...

Első fiatal: Na nem éppen az, de ő is (suttogva) ő is kikeresztelkedett. Ilyen írásművekre pedig nincs szükségünk. Menjen a többi után.

(Megindulnak. Az eget lángok festik vörösrre.)

I. Szemlér Ferenc

— A BRASSÓI FÖGIMNAZIUMBÓL Fölvetelt vizsga az I. osztályba. A közoktatásiügyi miniszter legújabb rendelkezése szerint mindazok, akik az elemi iskola négy osztályát elvégezték s a középiskola I. osztályába kívánnak beiratkozni, felvételi vizsgát kötelesek letenni. Ezt a vizsgát a helybeli városi tanulók részére június 20-án és a környező napokon tartjuk meg. Jelentkezni kell június 15-ig bezárólag. Írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenni a román nyelv és magyar nyelvből, csak írásbeli vizsgálatot a számtan IV. elemi osztályos most tanult anyagából. Vidéki s most nem jelentkező városi tanulók ezt a vizsgát szeptember első napjaiban fogják letenni. Fölvetelt vizsga az V. osztályba. A főgimnázium IV. osztályát végzett tanulók, a kik az V. osztályba kívánnak beiratkozni, június 14-15 napjain felvételi vizsgát tesznek a román nyelvből, román történelemből, román földrajzból, francia nyelvből és matematikából. Jelentkezni kell június 12 és 13-án. Bakkalaureatusi vizsgák. Az intézet régi s még vizsgára jogosított tanulói a június hónapban tartandó bakkalaureatusi vizsgára június hó 28-ig kötelesek jelentkezni a szükséges okmányokkal. A VII. osztályt most végzők június 11-én jelentkeznek.

★ ÉRTESÍTÉS. A brassói hatóságok az osztálysorsjáték törvényre való hivatkozással a sorsjáték minden néven nevezendő oly formáját betiltották, melyre az egészségügyi minisztérium előzetes engedélye nincs meg. Ennélfogva kénytelenek vagyunk az ajándékképp kiosztani szándékolat tartalékalapunkat az eredetileg tervezett formától eltérőleg a t. vevőkönzéshez oly módon eljuttatni, hogy mostanáig a Rabatt bélyegért készpénzben visszafizetett 3 százalékos helyett 4 százalékos fogunk fizetni és pedig 3 százalékos eddigi szokás szerint azonnal, míg 1 százalékos minden összegyűjtött Lei 4000 összegű „Rabatt” bélyeg bemutatásakor. Az eddig kibocsátott ingyen nyereményjegyeket pedig darabonként Lei 40-el váltjuk vissza. „Rabatt” központ.

Astra-Mozgó, Brassó

Május 20-21: az idei szezon legnagyobb filmsikere.

FOSZEREPBEN

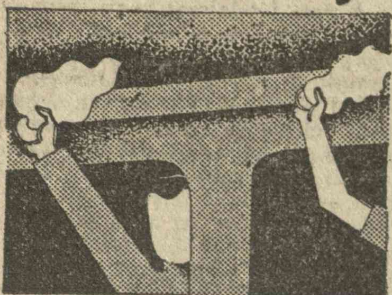
HANS ALBERS

Sibille Schmitz és Paul Hartmann

FP1
nem válaszol....
A TECHNIKA CSODÁJÁT

Ez a film a Junkers-művek közreműködésével készült és kétszázötven év utolsó és legszenzációsabb alkotása, amely úgy mint beföldön példát sikert aratott.

A B.L. nyaraltatási akciója

Bagossy Lajos, nyugdíjas, Baia-Mare—Nagybánya. Fürödni a strandon lehet. Erdő, hegység a közelben. Két szobában (konyhával) 4-5 személyt látna vendégül. Szülők nélkül hat 10-14 éves gyermeket is vállal. Ár ötszöri étkezéssel felnőtt után 80, gyermek után 60 lej. Gyógyfürdők. A vendéglátó diétás kosztot is ad kívánság esetén.

Biscontini Dezső, magántisztviselő, Brassó, Str. Lungă 159. Vendégül látna egy házaspárt gyermek nélkül, vagy két hölgyet június 1-től július végéig. Ár személyenként 4-szeri étkezéssel 100 lej. Lakás főútvonalon, nagy kerttel, erdő alján.

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kíváncsi és beküldő!!!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)

Utolsó posta

Vasúttállomás

Fürödni lehet-e és hol?

Kirándulni lehet-e és hová?

Erdős-hegység van-e a közelben?

Hány szobát akar kiadni?

Hány vendéget óhajt?

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?

Ezülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását? Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat?

Mit kér egy személy után naponta?

Mit kér egy gyermek után naponta?

Hányszori étkezést ad naponta?

MEGJEGYZÉS:

Kiránduló pünkösdi sportvonat Jugoszláviába

A Hajduk sportegyesület különvonatot indít Temesvárról a napsütötte adriai tengerpartra, Dubrovnikba (Raguza). Utiköltség III-ik osztály különvonaton Temesvár—Dubrovnik és vissza Lei 1200. II-ik osztály Lei 1900.

Beleértve utlevél és vizumdíjak. Elsőrendű pensio Dubrovnikban, napi 60—120 dinárig.

Utiköltség Temesvár—Kikinda és vissza Lei 350; Sentáig és vissza Lei 400; Subotica és vissza Lei 300; Somborig és vissza Lei 600.

Indulás Temesvárról f. év június 2-án délután, visszatérés június 9-én éjjel után. A jelentkezéskor szükséges okmányok: állampolgársági és katonai okmányok.

Jelentkezni lehet a Hajduk sportklub helyiségében, Timişoara, I. Str. Ungureanu (Városház-utca) 1., bejárat Str. Eugène de Savoia (Jenő herceg-utca) május 24-ig d. a. 8-11-ig és d. u. 3-7-ig, ahol bővebb felvilágosítás kapható.

Neculai Ghimbescu, Braso—Brassó, Str. Carpatilor 38. Két szobában 3-4 személyt látna vendégül, június 1-től szeptember 1-ig. Ár megegyezés szerint. Erdők, hegyek a közelben, a kisvasút a házal szemben áll meg. A vendéglátó kosztot nem ad.

Özo. Maksay Lázárné, vendéglős, Cristur—Székelykeresztúr. Jud. Odorheiu. U. p. V. a. Cristur. Fürödni a Küllőben és a Sósfürdőben lehet Erdő, hegység. Kirándulóhely: Szováta. Egy szobában két személyt látna vendégül, július 1-től augusztus 31-ig. Gyermekeket nem vállal. Ár négyszeri étkezéssel 60 lej. Fizetés előre 10 naponként.

Kováts Béla, tanító, Gălesti—Nyárádgálfalva. U. p. Mercurea Niraj. V. a. Tompa. Fürödni a Nyárádiban lehet. Kirándulás a közeli erdőbe. Erdő, hegység. Két szobában 4-6 személyt látna vendégül június 1-től. Négyhat nyolc éven felüli gyermeket szülők nélkül is vállal. Ár négyszeri étkezéssel felnőtt után 70, gyermek után 50 lej. Nagy gyümölcsös, folyóvíz a ház mellett. Kétfogatu kocsik áll a vendégek rendelkezésére.

Virág Jenőné, jegyző özvegye, Szatmár—Satu-Mare, Hunyadi-utca 11. Kitiűnő strand közelében, parkírozott udvarban levő lakásában elvállalna egész nyárra teljes ellátásra, külön szobával, naponta ötszöri kóser étkezéssel, havi 2000 lejért uriaszonyokat, leányokat, vagy egész családot. Gyermekeket akár fiú, akár kislányokat a legnagyobb felügyelet mellett.

Kohn Rudolf, Râmnicu Vâlcea (via Sibiu) Sucursala la Doi Lei, nyaralni szeretne júniustól kezdődőleg 21 napig olyan helyen, ahol reuma elleni gyógyfürdőt is használhatna. Lehetőleg kénese fürdőt szeretne. Szívesen lakna egy szobában másodmagával is. Hercules, Félix és Bázna fürdők előnyben.

Mikor a tinánc téved

Két vagon szesszel többet bírságoltak meg és így lett a bírság — 39 millió

Arad, május 20.

Kozma Albert radnai pálinkakereskedőre a szesz-eljárások során 39 millió lej pénzbírságot róttak ki. A törvényszék megemléseztette a bírságot azon az alapon, hogy

a pénzügyi hatóságok a tárgyalás során beismerték, miszerint két vagon szesszel többet számítottak a megbírságolt kereskedő terhére.

A kincstár képviselője felebezzett és így került az ügy a tábla elé, amely utasította a törvényszéket az ügy ismételt letárgyalására, mert nem megsemmisítette kellett volna a bírságot, hanem mér-

sékelnie.

Másodszor csütörtökön került a kérdés a törvényszék elé. Pop Sándor dr. védőügyvéd a maga részéről kérte a bizonyítást, mert a jegyzőkönyv többi adatait is téveseknek tartja. A kincstár ügyvédje viszont az eddigi akták alapján kért ítéletet és kérte Spieszny Károly radnai adóellenőr megbírságolását is. A védőügyvéd a szesztervényre való hivatkozással tiltakozott ez ellen, miután a bünvádi eljárást már megszüntették a tisztviselő ellen.

Az elvi jelentőségű ügyben a jövő hontén hirdet csak ítéletet a törvényszék.

CSAK VEGYE ÉS VIGYE

Az aradi Városi kávéház, amelyre nem arad vevő és ha akad — visszalép

A kávéház három év alatt négy és fél millió lejt vesztett

Arad, május 20

Egyszerű történet következik itt: válsághistória, de karakterisztikus vonás az élet keserű fíntorba torzult ábrázatán...

AZ ELVÁRSZOLT KÁVÉHÁZ

Volt Arad főterén egy fényes, kitiűnő kávéház. Café Városi volt a neve. Ez a lokál hosszú évek során keresztül Arad egyik legragyogóbb menetelű vállalkozása volt. Arad éjszakai élete nyáron a Városi terraszán, télen a ragyogóan kivilágított hatalmas kávéházban pergett le.

És azután egyszerre, eleinte észrevétlenül, később egyre feltűnőbb módon, a Városi „csuszni” kezdett. A nagyszerű

vállalkozásból először jólmenő üzlet, később tűrhető bevétel, azután gyenge üzletmenet lett.

A Városi kávéház elátkozott lokál lett. Itt rezsivel zártak minden egyes nap, hiszen, ugyszólván még a világítás költségei sem teltek ki a napi bevételből. Ilyen körülmények között került kapcsolatba a Városi kávéházzal Arad egyik legnagyobb fűszer- és csemegéru kereskedésének a tulajdonosa, Hoffmann Ottó, aki, amikor a kávéház már nagyon súlyos helyzetbe került, elhatározta, hogy áruszállításokból eredő követeléseinek megmentésére, bevonul a kávéházba, mint társ.

Három év alatt négy és fél millió veszteség...

Itt folytatódott az elátkozott kávéház története. A kereskedő nem sokat értett a kávéház vezetéséhez, semmit sem javított a Városi helyzetén, a deficit nem csökkent s az üzletbe ölt holt tőke egyre nőtt. Hoffmann Ottó rövid pár esztendő alatt milliókat ölt az üzletbe.

Azután úgy adódott, hogy Hoffmann Ottó nem bírta tovább. A kávéházon elviselhetetlen terhek voltak már. Hoffmann Ottó nemcsak elfizette évek során szerzett millióit, de egyre jobban és jobban süppedt az obligációk ingoványában, amelyből szinte lehetetlen volt már a kifizetés. Több ízben történtek kísérletek az üzletek eladására, de a Városi kávéház nem kellett senkinek.

A három év alatt elusztott milliók sötét mementóként neheztedek az adásvételi alkuk fölé.

Ekkor váratlan fordulattal — akár csak valami hepiend felé hajló mozifilmben, — **vevő jelentkezett.** És most következik a történet tragikomikus fordulata is.

A VEVŐ ÖRÜL: CSAK 200 EZER LEJT VESZTETT.

AZ ELADÓ BUSUL: PEDIG VÉG-RE JOVEDELMEZETT VALAMIT A VÁROSI.

A tárgyalások nagy körültekintéssel folytak. Hogy milyen „nehéz szülész” volt a szerződés létrehozása, arra bizonyosság,

hogy három ügyvéd is fáradozott. A megállapodás létrejött: ennyi meg ennyi százezer lejért, Hoffmann Ottó ur eladja a Városi kávéházat Hagyó József lippai magánzónak, ilyen és ilyen egyéb feltételek mellett.

A szerződést még csak éppen elvben fogadták el, amikor Hagyó, aki ugylátszik gyorsan tul akart esni mindenben, megkezdte kötelezettségeinek teljesítését. Mire a megállapodást aláírták s a kávéház berendezésének leltárát átadták, Hagyó József már kétszáznyolcvanezer lejt kifizetett részben házba, részben pedig adósságok törlesztésére. És, mint aki jól végezte a dolgát, megkezdte a berendezés leltárszerint való átvételét. Ekkor azután meglepő dolgok derültek ki.

A kávéház felszereléséből annyi és olyan készletek hiányoztak, hogy a kávéház behirdetett megnyitását kénytelen volt Hagyó elhalasztani.

Ekkor derült ki, hogy bajok vannak, vissza az egész megnyitással. Előbb felszerelés kell a kávéházhoz, azután lehet megnyitót tartani.

Időközben pedig Hagyó is ráhibázott arra, hogy kockázatos vállalkozásba kezdett. Mire kezdett tisztázódni előtte annak a tudata, hogy az elvárásolt kávéház nem lesz olyan bombázlet, mint ahogyan ő ezt gondolta. A milliós deficitet kezdtek közelebből érdekelni. És ekkor

nagyot és merészet gondolt:

bejelentette az eladónak, hogy nem re-
lektál többé a kávéházra.

Hagyó József tisztában volt azzal, hogy az investált 280 ezer leje eluszik, de már ezt sem bánta. Már-már ott tartott, hogy örül, hogy csak ennyit veszít az „üzletben”.

Hoffmann Ottónak örülnie kellene a dolgok ilyen fordulásának, mert hiszen a városi kávéház hosszú idő óta most védelmez először s hozzá egyszerre negyedmiliót meghaladó összeget. De Hoffmann Ottó nem örül...

PINCÉREK, AKIK ÉVEK ÓTA BORRAVALÓBÓL ÉLTEK...

Hoffmann Ottón és a Városi kávéházon ugyanis éppenséggel nem segít már a 280 ezer lej sem. A Városi kávéház a szó szoros értelmében uszik az adósságokban. Elképzelhető, milyen a helyzet itt, ha a kávéház

ötven százalékos kiegyezés után csupán a pincéreknek s alkalmazottainak közel 200 ezer lejelt tartozik!

Itt már évek óta nem fizették az alkalmazottakat, akik a borravalókra voltak utalva. Elképzelhető, mi borravalót kaphat egy pincér abban a kávéházban, ahol még a villanyvilágítás is deficitet jelent. Ezekből a fillérekből tengődtek éveken keresztül a Városi kávéház alkalmazottai...

Másik érdekes tétel: A Városi kávéház 150 csemegekerekedőnek tartozik a kávéház számára szállított holmiktól, szintén hatalmas összeggel. Megtörtént, hogy ha valaki szálatit rendelt, átszaladtak a szomszédos üzletbe s onnan hoztak a vendégnek egy adag szálatit...

Hoffmann Ottó tehát ezért nem örül, annak, hogy végre keresett valamit a kávéházával. Minden tőle telhetőt elkövet, hogy Hagyóval mégis megegyezzen. Ujabb fizetési haladékok adott a vevőnek, akinek a leltári hiányokat is hajlandó javára írni a vételár terhére, csak vegye és vigye a kávéházat, amely ugylátszik, tényleg valamilyen súlyos átok terhe alatt vergődik...

— GYERMEKHÉT BRASSÓBAN. A Principe Mircea-egyesület, mely a gyermekhalandóság ellen vette fel a nemes küzdelmet és amely mindenki elismerését kiérdemlő szép munkájában nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül segíti a szegény anyákat és gyermekeket, most rendezte meg propaganda jellegű gyermekhetét. Felkes hölgyek gyűjtenek a nemes célra, hogy összehozzák a szükséges összeget, mely sok könnyet töröl le és sok pusztulásra kárhóztatott gyermeket ment meg az élet számára. Tegnap színes zenés felvonulást rendeztek. A város román iskoláinak növendékei vonultak végig a város utcáin csengő-bongó zeneszóval. A kis gyermekek táblákat vittek, melyeken a gyermekvédelem jelszavai hívták fel a közönség figyelmét a gyermekmentő munkára.

— BRASSÓI PIACI ÁRAK, 1933. május hó 19-én. Marhahus, levesnek I. kg. 18, marhahus, levesnek II. kg. 10, marhahus, pecsenye kg. 34—36, sertésus combtja kg. 30, sertésus karaj kg. 36, zsirszalonka kg. 28, zsir kg. 36, tojás drb. 0.90—1.10, csirke párja 35—120 lej. — Élő állatok, kilóra: Export ökrök, élőslük kg. 8—10, sertés, élőslük kg. 16—20, igás ökök drb. 4000—6000, ló drb. 2000—6000, ló luxus dr. 10000—16000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 650—700, rozs 450—470, árpa, söt 290—300, árpa, takarmány 230—240, zab 240—260, tengeri, szemes 190—210, lencse nagy szemű 500—600, bab, fehér 300—350, burgonya 110—130 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna, préselt 110—120, széna, laza 80—90, szalma, laza 50—60, korpá 130—140 lej.

Nyíltér*)

Háztulajdonosok, védjétek érdekeiket a brassói villanyosművel szemben

A brassói háztulajdonosok egyesülete felkéri a háztulajdonosokat és azokat is, akik nem tagjai az egyesületnek és az összes áramfogyasztókat, akiknek saját villanyáramórája van s akik a belső szerelésüket érintetlenül a BVM-vel szemben meg akarják tartani, hogy a saját jól fel-fogott érdekükben jelentkezzenek az egyesület hivatalos helyiségében (Károly király-u. 52 sz.) májól kezdve f. é. május hó 27-ig bezárólag.

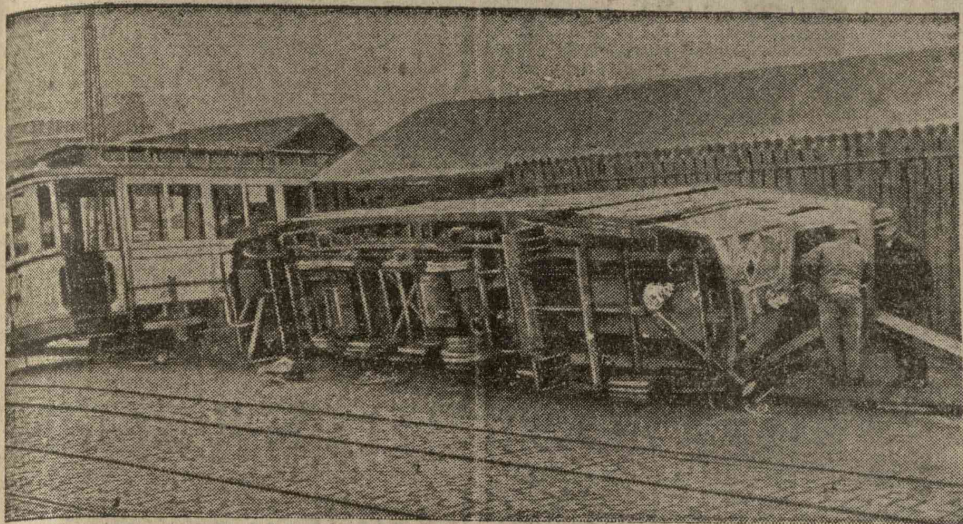
E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

RAKETT-HUROZÁS
SELYEMHURRAL 220 lej
ANGOL BÉLMHURRAL már 270 lej
Videknek 24 órán belül a beküldött útiket postázom
TRITSCH, Sportáruház, BRASSÓ, Str. V. Mihai (Kolostor-utca) 20. sz.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Az elmúlt hét fotográfiája

Különös szerencsétlenség játszódtott le Mainz város egyik utcájában, ahol egy teljes erővel robogó villamoskocsi féktörés következtében felborult. A szerencsétlenségnek 1 halálos és 15 súlyosan sebesült áldozata van.

A napokban volt egy éve annak, hogy Gorgulov golyója kioltotta Doumer francia köztársasági elnök életét. Az évfordulón a meggyilkolt elnök sirjánál kegyeletos ünnepség játszódtott le, amelyen Lebrun (x) a jelenlegi elnök és Daladier (xx) miniszterelnök is megjelent.

Bonaventura Ceretti, római kardinális, 61 éves korában elhunyt. A néhai bibornok a Vatikán diplomatái közé tartozott s annakidején a versaillesi békeszerződésnél is jelen volt.

Amerikában egy nagy filmtársaság egy hatalmas teherautót épített, amely a vidéket fogja járni s az egyes kisebb városokban beszélőfilm-előadásokat rendez. A teherautóban a teljes felszerelésen kívül a személyzet számára férőhelyek, nemkülönben hálófülkék is vannak.

Olaf Gulbransson professzor, a világhírű norvég karrikaturista most töltötte be 60-ik életévét. A kitűnő művész rengeteg sikerre tekinthet vissza, szellemes karrikaturáit az egész világon ismerik. Gulbransson éveken keresztül a „Simplicissimus” című elclap rajzoló-munkatársa volt.

A Salisbury mellett gyakorlatozó angol katonaság manőverein a megfigyelő-léggömbök is nagy szerepet játszanak. Képünk éppen azt a pillanatot örökítette meg, amikor egy ilyen „lekötelezett” ballont a magasba bocsátanak.

Fenti képünk Hitler gyászos sorsu kampóskeresztes koszoruját ábrázolja, amely Rosenberg Alfréd, a német sajtófőnök, londoni útja alkalmával az Ismeretlen Katona emlékművére helyezett. A koszorút — mint ismeretes — egy angol kapitány a Themze-folyó hullámaiba vetette.

Érdekesen oldották meg a közlekedés rendezését az egyik amerikai kisvárosban, ahol — mint fenti képünkön látható — a járókelők sajátmaguk szabályozzák a közlekedést. Az újítás különösen a forgalom körében aratott nagy sikert.

A pletyka-zsenik és a pletyka-virtuózok városa, Nagyvárád

Két robber között folyik a szó a szoknyavadásról, a lilomtipróról, a selyemfiúról, Moszkva ügynökről, a csempésről: Nagyváradról

Nagyvárád, május 20.

Ha valakinek egyszer eszébe jutna megkérdezni tőlem, hogy mi a vidéki város legjellemzőbb tünete, gondolkodás nélkül felelném rá: a pletyka.

A pletyka, az izés, pikáns, rosszmájú, alattomos, sötét pletyka.

Hát ha semmiben sem, de pletykában Várád vezet.

Ilyen öncélúan, ilyen művészettel, a mesterségbeli rafinériának ilyen kifinomult fogásaival talán sehol a világon nem üzik a pletykát, mint a Kőröspartján.

Megjegyzem; itt érnek rá legjobban az emberek. Itt pletyka-virtuózok és pletyka-zsenik teremnek a kávéházi teraszokon. Itt vannak emberek, akik abból élnek, hogy pletykáznak. Foglalkozásuk ismeretlen. De már kora reggel leülnek a Royal terraszára és ülnek délig. Délben hazamennek, bekapják az ebédet és rohannak vissza. Így tart estig. Közben egy rövid vacsora-szünet és folytatódik záróráig. A szemük, mint egy fényérzékeny lencse, a fülük, mint egy mikrofon issza be a látni- és hallanivalókat. Dolgozni nem dolgoznak. De élnek. Jól élnek. Sőt, nyáron nyaralni küldik a családot. Mi-ből? Senki sem tudja. Ők maguk talán azért pletykáznak olyan szent buzgalommal, hogy megelőzzék a többiekét, akik róluk beszélnek.

Itt élnek a pletyka Beethovenjei és Van Dyckjei. Szellemesek, mint Shaw és molyok, mint Chaplin. Szatirikusak, mint Swift és feleségök, mint Münchhausen báró.

Fanatikus pletykázók.

Mint az arab az imádkozógép mellett, úgy mormolják a gyanútlan embertárs fülébe a legújabb és a legfrissebb pletykát:

...hallotta már? Nem. Na, figyeljen ide, de ne mondja senkinek. A motorbiciklis addig weekendezett a gyárosnéval, amíg a férje rájött, hogy a motorbicikli óráig áll egy járattalan erdő szélén üresen. A gyáros revolverrel kényszerítette a motorbiciklist, hogy vegye el a feleségét. A biciklis elvette, de bosszúból a gyárosnak ajándékozta a motorbiciklit.

A másik úgy hegyezi a fülét, mint a ló, mikor fegyvert sütnék el mellette. Csámcsog az élvezettől.

Neki diszkrétan mondták.

Ő tehát diszkrét.

Csak éppen meghallgatja és tovább adja a pletykust.

*

Amiből persze nagyon kevés az igazság. De egy jó pletykánál ez nem is fontos. A jó pletykánál a fontos az, hogy sebezzen, szurjon, sőt néha — ilyesmi is előfordult már itt — leterítsen valakit.

A hálósoba — és az üzleti titok

Például bejön a városba egy idegen, akit a balsorsa néhány hónapra ideköt. Mindössze egy, vagy két embert ismer. Negyvennyolc óra alatt megismertetik az összes hálósoba és üzleti titkokkal. Ha egy érdekes nőre megkérdezi, hogy kicsoda, a következő választ kapja:

— Ez Ikszipzilón kisasszony, három éve viszonya van egy doktorral, de közben azt is csalja a vőlegényével.

Az idegent mindez nem tulságosan érdekli. Ő csak éppen szokásból megkérdezte, hogy ki az a szerény, izléseken öltözött és valóban csinos teremtes.

Az ismerős, akitől kérdezte, persze tovább fűzi, más társaságban a pletykát:

— Képzeld, Idegen Pali, Ikszipzilón kisasszony után érdeklődött.

Ezt csak úgy mondja, közömbösen, csak-hogy éppen mondjon valamit. Két nap múlva azok közül valki, akinek mondta, már így adja tovább:

— Idegen Pali és Ikszipzilón kisasszony között készül valami. A doktor és a vőlegény meg lesznek csálva.

A pletyka dagad, mint tavasszal a Pece víz. Egy hét múlva már így mesélik a dolgot a klubban:

— Hallottad, Ikszipzilón kisasszony az Idegen Pali lakására jár.

Még egy hét eltelik:

— ...képzeldjétek, Ikszipzilón kisasszonynak gyereke lesz az Idegen Paltól. Tegnap láttam Idegen Palt, amint doktor Vételővel,

a nőgyógyással sétált.

És így dagad, hömpölyög, növekszik a pletyka. Ikszipzilón kisasszony és Idegen Pali még nem is ismerik egymást, mindössze egyszer egymásra néztek, közömbösen, futólagosan, érdektelenül, csak éppen Idegen Pali, nem ismervén a helyi szokásokat, naiv módon megkérdezte valakitől, hogy kicsoda ez a lány.

Ha azután egyszer véletlenül mégis összemerkednek, akkor a kisvárosi pletyka boldogan újságolja:

— Na, ezek sem tudnak szakítani. Ujra összemerkültek.

Vagy egy másik eset:

A Zöldfa-utcai nagykereskedőt megállítja egy koldus az utcán.

— Nincs nálam pénz, — mondja hangosan a nagykereskedő.

Ezt meghallja Ross.májú Manó. A törzszakasztálnál leadja:

— Hallottátok, milyen rosszul áll Textiles Jenő. Már egy vasa sincs. Már annyija sincs, hogy a koldusnak tudjon adni.

A pletyka száll, mint májusi légben a pacirta és Textiles Jenő nem érti meg, hogy az ismerősei miért köszönnek hidegebben, a hitelezői miért nem prolongálják a váltóit, miért nem kap új árut és miért kell neki két hónap múlva fizetéseketelenséget jelenteni, amikor eddig egész jól ment. Az egyik lyukkal tömte a másikat, az egyik hitellel foldozta a másik hitelt.

Két robber közben

Huszonháromeves fiatalember és huszonkétéves leány. Gyerekkori pajtások. Talán szerelmesek is egymásba. Tény, hogy együtt járnak. Már öt éve.

Mindenütt a világon magánügy.

Itt nem.

A bridsasztalnál, robber közben elhangzik az első megjegyzés:

— Miért nem esküsznek ezek már meg? Már unalmas, hogy csak egymással járnak. Valami lehet itt közben. Biztosan a fiu húzódik.

A dolog ezzel el van intézve. A fiatalok még mit sem tudnak, amikor a leány mamája hirtelen levelet kap, hogy ne tartsa tovább a dolgot. A fiu, sohasem akarja elvenni a cányát, csak hitegeti, bolondítja. A mama közbelép. A fiatalok ezentúl csak titokban alálkozhatnak.

Ez például egy személyes élmény:

Soha életemben nem voltam eddig Várádon. Egyszer egy napig, valami sajtóperben, táblai tárgyaláson voltam itt. Felmentettek. Előzőleg azonban, miután a tárgyaláson nem jelentem meg, a törvényszék elrendelte, hogy vezessenek elő. Ha nincs vonatjegy, hozzanak gyalog. Ezt annak idején megírta a B. L. Ugyanebben az időben egy álhlirapíró itt Várádon kellemetlen zsarolási afférba keveredett. Ez is megjelent a B. L.-ban. Szinte egyidőben. Mármint tegnap egy édesen rosszmájú hölgy, egy klubban, ahol véletlenül egy ismerősom is volt, ellentmondást nem tűró hangon kijelentette rólam:

— Hja, ez az újságíró az, aki Várádon meg akart zsarolni egy kereskedőt és gyalog kísérték érte Brassóba.

Ezzel elintézt. Csak úgy kapásból, öt perc alatt, aztán az ügyvédné új házibárátjáról csacsogott tovább az angyal.

És nem menekülhet senki. Ez itt sport, ez

NAPOLEON a stratégia mestere volt — de JOSEPHINE számtalan harcban legyőzte...

Franciaországnak és a franciáknak az ura volt. Vasból való férfiak vakon engedelmessé váltak neki. Titkos rendőrsége informálta az árulók cselekedeteiről, akiket kegyetlenül megbüntett. De egy gyöngé nő semmibe sem vette parancsait, azt tette, amit akart — egészen nyíltan tartott szeretőket. Napoleon mennydörgött Josephine ellen, ha Párisból távol volt, de ha visszatért a nő bája újra meghódította és izzó szerelmessé tette. Igaz, hogy elvált tőle, de csakis azért, mert Josephinenek nem voltak gyermekei.

Hogy bájukat annyira fokozzák, hogy tiszteletet parancsoljon gyöngének és hatalmasnak, a nők hatalmas segítőitársat találtak a parfümökben.

A csodálatos Chat Noir kölnivíz a boudoir fegyvertárában első helyet foglal el, mert légies és édes illata növeli a világ legnagyobb erejét, ami előtt még az austerlitz győzelem is meghajolt.

Chat Noir

EAU DE COLOGNE - Poudre - Parfum Lady

itt mánia. Több annál: szenvedély. Ha férfi vagy és nőkel jársz: szoknyavadász vagy és házasságselelő. Ha nem jársz nőkel: beteges hajlamu vagy. Ha idősebb és tisztos urihölgyet kísérsz: selyemlegény vagy. Ha gyereklányt: lilomtipró. Ha költsékezel: lopod a pénzt, ha nem költsékezel: nimolista vagy. Ha két lejjel olcsóbban adod a selyem méterjét: csempészteted az árut, ha drágábban adod: persze, mert hiteled nincs és minden garas kell. Ha ügyvéd vagy és sok pered van: fogod a klienseket, ha nincs: ki is bizna rád pört, hiszen annak idején pénzért vásároltad a diplomádat. Ha köztisztviselő vagy és egyszer egy héten kávéházba mégy: megvesztegettek, ha nem mégy: elbujtál, mert nem akarod mutatni, hogy milyen jól mégy neked. Ha orvos vagy: tiltott műtétekből élsz. Ha bankigazgató vagy: mit élsz úgy, hiszen

nem tudtad visszaadni a betétesek pénzét. Ha progresszív a gondolkodásod: Moszkva fizetett ügynöke vagy. Ha Hitler az idolod: a klerikális lap hirdetésszerzőjének tartanak.

Ha férfi vagy?

És ha nő vagy?

Hát erről már beszélni sem lehet. Itt csak nevetni lehet, vagy undorodni. Vállat vonni vagy köpni egyet. De szerelmesnek lenni beled, feleségül venni, itt azután igazán nem lehet.

Tegnap is láttak, amint a Szaniszló-utca-ban a szeretődhez mentél.

Még jó, hogy nem hihetem el.

Veled voltam.

Bocsáss meg, hogy elárulak, de tudom hogy csak a pedikűrösnél voltál:

A tyukszedet vágattad ki.

Baradlai László

Tekintse meg az 1933-as

„Carmen”

cipő-modelleket: Brassóban lerakatunkban Strada Regele Carol (Kapu-utca) 12 szám.

MOLTER KÁROLY:

Ötperces regény

Az amerikai Hemingwayi Ernő kezdte ezt a két gondolatjel közötti alkotást — helyszíre miatt E gyakorlati műfajban 30—300 sort engedélyez a kiadó az írónak és öt egész percel, mely alatt — a köznyelv egyszerűségével — megismertethet bennünket Szóbanforogó ur és illető urhölgy egész életével. Am ez a sürgönyregény ne legyen riport, sem adomán, ne legyen pillanatfotó, hanem portré. Nem föltételes robát, hanem jellemző róvás, nem harsány, hanem peretes. És főként ne legyen valami különleges íz, hanem természetes. És mi a természetes? Ami olyan, mint a közönség. És mi a legtermészetesebb? Az, hogy a kiadó és a mögötte toronyló Politikusi megrendszabályozza, keretek közé szorítsa az írók incifincit, izgága népét. Az örvénylő Dostojevskitől így jutottunk el a mókaműfajig, mely nem fecseg és gyűlöli a nagy lélekfordulókat. Az új tárgyalosság teteje — huncfut, aki reakciónak meri nevezni! — a németek „Kurzgeschichté”-nek hívják. A hétköznapi élet vezényszavaiból, mint harkály a főlgyből a férget, meglepő és csinos művészlátásocskákat kopogtat elő. Rövidke életfoglalatokban kerüli a díszítőjelzőket, hősei nem kiabálják, hogy életük szent és dicsőséges, hogy áldozat, amit tesznek, vagy hogy ők hangulatok rabjai, netán rabok hangjai. Csak szabatos prózában élnek és nincs érzékük az iránt, amit mások rajtuk artistikusan érznek. Az emberek nem izgalmas versenypártpák többé az epsomi mezőnyön, csak banális örömek és fájdalmak átlagosai, akik jól-rozsul titkolják, hogy: valamennyien költészet vagyunk. Költészet, de testhezálló egyenruhában.

Elbeszélni arról, mint a bőbeszédű embert a természet szófukarságára figyelmeztetni. A természet milyen természetes, milyen pártait ír fölöttünk. Azt mondja, hogy „hapták” — és megszületünk. Aztán megint azt mondja, hogy „vígázz” — és meghalunk. Közül leléltünk egy ötperces regényt Lám, ez a yankee, ez a Hemingway, azt írja az amerikai elnökről, hogy „korszerű ember, mankót visel az USA élén”. Olaszországról, Mignon honpágya helyéről így nyilatkozik: „Egészen csinos fekvésű hely, sok a szegény ember arca”. És egy mérsáros ennyivel mutat be: „Törzsköcs, tekintélyes férfi, mindig örvendő arccal, mert nem született ökörne”. Műfajának csak a tulajdonneveknek van ebben az írásmódban, a cselekvés és ennek jelése csupa játék, melyet „Élet”-té nagyképűsködtek az agyonfilozofált európaiak. Az olasz és műfaj kedélyes ösere gondol, Jean Paulra, Mark Twain óvilági nagybácsiára, aki mestere volt már a lényeg-írásnak. Ennek egy novellájában meghal a humorista és nagyonát barátai között arra hagyja, aki a közjegyző előtt a végrendelet fölbontása után öt perccel belül a humorista emlékére először on egy könnyet. Ez, a sok sírást erőltető, megtréfált örökségőrá közül, csak egy szegény tanítónak sikerült, akinek ekkora nagyon reményére a hirtelen öröm présel könyvet a szemébe, úgy, hogy ujjongva jelenti a közjegyzőnek: „Ich meine, ich weine!”

A mai ötperces-regény katonásabb, azaz rendőribb. Ime, egy fájkepe nyugatról: Egy ur és egy hölgy ül a világosi park padján. Hevesen csókolóznak fényes nappal. Ez mindennapi történet. A rendőri észrevétel és szeméremértés címén bekíséri őket a rendőrfőkapitányságra. Ez a tragikus fordulat. A rendőrségen aztán kiderül, hogy a szerelmespár már tíz éve törvényes házasságban él. Ezért természetesen sokkal súlyosabb. Ennyi az ötperces regény.

Ezt a műfajt ugysis importálni fogják a híre írószellemek, a kisebbségi területünkre. Azért is beszélék elébe és mert félek, hogy hamarosan adomává súlyosítják majd a sürgönyregényt. Pedig lényeges különbség van a kötféle írásmű között. Ennek ábrázolására ideiktatók két példát:

Egy antiszemita öregur temetésén diadalmasan fordultam a menetben mellettem lépkedő volt katonatiszt-barátomhoz, aki lelkes Hitler-helyeslő:

— Mit szólsz hozzá, mennyi zsidó jött el az öregur temetésére. Pedig mennyit szidta őket a megboldogult!

— Ah, hát nem látod, — mutatott a zsidók felé a tiszt — ezek örülni jöttek ide!

Ennyi az adomán. Az ötperces regény jóval bonyolultabb. Én legalább úgy érzem, amit őta átéltem ilyen nálunk:

Van itt a városon egy román jópajtásom, egy állami főhivatalnok, jogi doktor, akivel egykor együtt dégeztük a középiskolát Kecskeméten. Impériumpálozások került ide és azóta valami betyárosan költődő tónusban beszélünk egymással, nyíltan és négy szem-

kört is, úgyhogy aki nem ismeri gyermekkori kapcsolatunkat, bátran faji gyűlölködéssel gyanúsíthat bennünket. Valamelyik vasárnap a pesti rádióesetem után, sörre szomjasan léptem be a megszokott étterembe. De mielőtt a törzsasztalomhoz értem, szemben a román asztaltól egy öblös hang inzultált:

— Itt vagy, te magyar irredenta és románfaló pangermán, te zsidóbarát kommunista? Egyszer mégis kitoloncoltatlak a városból!

Hevesen vágtam vissza:

— Engem toloncoltatsz ki utoljára, barátom, a városból! Én vagyok az egyetlen tanud, hogy te valóban tettél érteiségit palahat!

Atellenben a román asztal, ideát a magyar asztal is kacagott ezen a cibódáson. Azután egy hét múlva találkoztunk ezzel a pajlásommal. Csöndesen üdöztünk egymást és egymásra néztünk. Mintha elfelejtettük volna a hetyke nagyhangot. Iskolatársam kicsit fájdalmasan kezdte:

— Tudod, sokat neveltünk a román asztalnál a te palaszodon. Hogy te volnál az egyetlen tanum arra, hogy érteiségit tettem? De tudod, izé, hogy is mondjam, akad a városban számos gyorstalpalt oklevélű főtisztviselő és én a te vicced óta kissé kényelmetlenül érzem magam...

— Csak nem gyanakszanak rád is?

— Rám is? Hogy érted ezt?

— Mert rám is. Tudod, a magyar asztalnál is sokat kacagtunk a te elmés üdöztéseden. De tudod, izé, hogy is mondjam, én is úgy jártam aztán, mint te: egyenként akadnak Erdélyben irredenták, románygyűlölők, hitle-

1-2 tableta...

Egy-két ASPIRIN tableta egy pohár vízben feloldva csodát művel. Ügyeljen azonban a BAYER KERESZTRE, mert csakis ez bizonyítja a tabletták valóságát és rögtöni hatását.

ASPIRIN

risták és filozofiták, sőt hidd el nekem, még kommunisták is. Csak egyszerre nehéz mind-ezekkel a tulajdonságokkal rendelkezni. És látod, mégis...

— Szóval rád is gyanakszanak. Mit csinálunk? Gondoltam arra, hogy miniatűrben lefényképeztem még a magyar egyetemen szerzett jogtudósi kutyabőrömet.

— Én még az írásaimat kiponlatolom egyetlen gyémánt kiadásba és a karomon hordom zsuzsunak — önéletemből.

— De hiába! Egy diplomába még belete-

kintenek. de ki olvassa el a te írásaidat? Annyi gyanakó és korlátozott ember közül...

— Nana flam, tévedsz. Ha egy ötperces regényt elolvasnak? Miért ne olvasnának le egyetlen címet, melybe belefér egész íróéletem. Emlékszel talán Anyos Pál verscímére?

— Egy boldogtalannak panasza a halvány holdvilágnál...

— Ugy van. Nos, az én munkám összefoglaló címe: „Egy kisebbségi magyar tanár keservei rosszindulatú megvilágításban...”

Decimetternich

Dollfuss kancellár multja, jelenje és szédületes ivelésü jövője

Dollfuss osztrák kancellár még négy esztendővel ezelőtt teljesen ismeretlen nagyság volt: mint az alóausztriai mezőgazdasági kamara titkára hivatalnokoskodott egy kis szobácskában, ahova minden körülményesség nélkül be lehetett jutni. Amikor két évvel ezelőtt kormányválság fenyegetett és szükségessé vált, hogy a keresztényszocialista párt valamely kevésbé exponált embere ragadjon meg a kormány rudját, mint szövetségi kancellár, a párt nagyjai ugyancsak törtek a fejüket, vajjon ki felelne meg ennek a szerepnek. Kunschak tökéletes irányban exponálta magát tulságosan és nem tetszett az agráriusoknak, Kollmann, a volt pénzügyminiszter, (egyébként badeni divatárkereskedő ez a krajnai ember) nem elég világfi és tekintettel arra, hogy csak hat elemi osztályt végzett, a világnyelveket sem bírja, ami azonban nem akadályozta meg abban, hogy hét évvel ezelőtt Genfből kölcson tudjon szerezni Ausztriának. Leutgeb lelkész-képviselő igen szenvedélyes motorbiciklista, Vaugoin hadügyminiszter, akinek felesége „Hohe Frau”-nak címezteti magát, mint-hogy az excellenciás címet Ausztriában eltörölték, a szocialisták előtt igen gyűlöletes, mint fekete-sárga. Elkövette azt a merényletet, hogy néhány esztendővel ezelőtt az osztrák hadsereggel Scheibbs közeliében hadgyakorlatot tartatott és azóta „Scheibbs tábornok” gunynéven emlegetik. Szóval senki sem volt kézügyben, akire rá lehetett volna szólni a kancellári hálátlan hivatal és olyan sem igen volt, aki nagyon tülekedett volna érte, minthogy a szép Ausztriában nincs miniszteri nyugdíj. Ekkor végre valakinek az a mentő gondolat támadt, hogy ezt a kedves kis szerény mezőgazdasági hivatalnokot bizázzák meg a veszedelmes misszióval. Az lett volna a kötelessége, hogy mint egykor Ramek a két Seipel-kormány között, vállalja a kancellárság ódiomát, aztán örökre eltűnjék a sülyesztőben. Ehelyett a ezivós kis Dollfuss egy főnyi parlamenti többségével éppen úgy megmaradt az ország élén, mint Németországban annak idején hasonló véletlenségből kormányra került Brüning.

Más államférfiak beleöszültek abba a gondolatba, hogy kormányzatuk sorsa egyetlen szavazattól függjön és hogy a szavazásokat az osztrák parlamentben sokszor olyan padosorokkal folytatták le, amelyekben negyvenfokú lázas betegek,

gipszbelet lába sebesültek, felkötött karu, bekötött fejű, vagy thermostal fel-szerelt képviselők ültek. A betegség nem mentesítette a távolmaradást és Dollfuss karmesier a negyvenmetek kilépése után vasfegyelmet tartott a kormánypártok zekarában. Csak egyszer fenyegette a veszedelem, hogy elveszti egy főnyi többségét: amikor Seipel Ignác súlyos betegen feküdt a szanatóriumban. Olyan beteg volt, hogy nem lehetett elszállítani. A felsőbb hatalmak azonban most is segítettek Dollfusson: Seipel meghalt és két óra múlva már utódját fel is eskették, úgy-hogy mire szavazásra került a sor, már megint megvolt a többség. Addig diadal-maszkodott ez a szótöbbség, míg egy szép napon munkaképtelenné vált a parlament, elnöksége leköszönt és Millimetternich (ahogy a néphumor Dollfuss kis testalkata miatt elnevezte), kibogarászott egy régi törvényt, mely még az elmúlt világháború rége felejtett napjaiban született és ezzel megvalósította a parlament-nélküli kormányformát, amit jó magyarul diktatúrának neveznek. A mélyen tisztelt lakosságot falragaszok útján értesítették erről a változásról.

Azóta semmiféle parlament nem ellen-örzi a kormányt, tehát korlátlan ur az országban és Dollfuss diktátor lett, amit a néphumor azzal honorált, hogy Milli-metternich helyett már Centimetternich-nek hívja.

De minden keresztényszocialista álmaiban ott lappang egy nagy vágy. Ezt a vágyat monarchiának hívják s minthogy Centimetternich elérkezettnek látta az időt, hogy pártja ősi légvárát megvalósíthassa, hónapok óta bevezette a monarchiát. Dollfuss feltétlenül nagy gurmand, mert éppen olyan jól értesíthette volna a hivatalos közlőny hatodik lapján a vonal alatt, a peti-szedésű hírek között a derék állampolgárokat arról, hogy az el-aggott köztársaság Urnó általános nép-szeriütlenségben meghalt, de ezt nem teszi meg: lassan akarja kóstolgatni ezt a falatot. Amikor a parasztok az Alpsekben összetalálkoznak, úgy köszönnek egymásnak, hogy „Zeillassen!” S ez a jelszava Centimetternichnek is. Először is nagy léleknyugalommal feloszlatta az addig félelmetes köztársasági védőszövetséget melynek ha csak nevét is hallotta egy-idején a megriadt nyárspolgár, már libabőrös lett a háta, azután kinevezte a megbízható Heimwehr egyes részeit se-

gédrendőrségnek, majd a Gotterhaltet előbb egyszer, azután minden nap elját-szatja a rádióprogram végén, közben a vörös sajtót előzetes cenzura alá helyezte és a szocialdemokraták fegyverek tárait elkoboztatta...

Ez mind szépen tovább ment volna így, ha a nemzeti szocialisták kétségbeesett propagandát nem kezdtek volna a Németországhoz való csatlakozásért. Mögöttük áll Németország, Poroszország, Berlin. De nem is Németországról, acélsakról s a porosz gránátosokról szoktak álmodozni a keresztényszocialista osztrák honatyák, hanem a kék Dunáról, a budai királyi palotáról, a zsinóros huszárdol-mányról, a tokaji borról, Zágrábról, a bécsi udvarról, a kétféjű sasról...

Dollfuss Centimetternich Rómába utazott. Ugyanoda ment Pápen és Göring, akik álláspontjukat kifejtették az osztrák csatlakozás kérdésében. A kis Dollfussnak más álláspontja volt és az ő álláspontja győzött a Quirinalban és a Vatikánban. Centimetternichnek nincs ugyan tízmillió márkányi vagyona és rokonsága két világhatalom arisztokráciájában, mint Pápennek, nem volt pilóta, harci repülő, nem szerezte meg a legnagyobb hadi érdemrendeket, mint Göring, de azért annyira érvényesíteni tudta magát, Rómában, hogy Bécsben most már előléptették Decimetternichnek.

Óriási feladatok várnak rá: Harcolnia kell a stájer Heimwehr ellen, mert ez le-paktált a hitleristákkal, hadakoznia kell a liberális nemzeti nagynémetekkel, a nemzeti szocialistákkal, saját táborának Anschlusz-barát frakciójával, küzdenie kell a német és a cseh befolyással, a szocialdemokratákkal és kommunistákkal, a nemzeti szocialistáktól megostromolt tornaegyesületekkel, a sztrájkoló vasutasokkal, villamos-kalauzokkal és gázgyári munkásokkal. Hátába támadt a „Sas és Kereszt”-szövetség, mely nagynémet Habsburg államot óhajt s nekiestek hátulról pártjának disszidensei: Hugelmann és társai. De Dollfuss céltudatosan és rendszeresen harcol. Megrövidíti a bankigaz-gatók fizetését és munkástáborokat állít-tat fel, eltiltja május elsejének megün-neplését, amit még Hitler sem mert meg-tenni és kihirdeti az egyenruhaviselés tilalmát.

Ha így halad, lassan-lassan Metet-ternich lesz belőle.

„Carmen” cipő minőségben, divatban, árban utolérhetetlen

A kockás a divat

Legalább a sál, vagy a kalap legyen kockás

Az idei tavaszi divatba derős tarkaságot visz a sok kockás kelme. A megsokszorozott pepita és skótkockás mintákon kívül egész raja a legötletesebb kockás-soknak, selymen, szöveten, derzen.

Amerre csak nézünk, mindenütt kocka. Az idei tavaszi divat a kocka diadala. Kockás kabát, ernyő, kosztüm, kalap, sál, öv. Még a táskák és a kesztyű is kockás, sőt a cipő is.

Tavaszi ruhátárunk nem lehet teljes, ha nincs benne valami kockás holmi. Legalább is egy sál, vagy kalap.

A kockás minta sokáig száműzve volt a divat területén. Csak kimondottan sportcélokra használtak kockás anyagokat. Lassanként hódított a kocka. A kockás sportruhákra áttértek a kockás utcái ruhára. Kockás angol kosztümök, blúzok, egyenesvonalu kabátok készültek belőle. De az idei tavaszi divatban különös ellentétképpen egészen könnyed franciás ruhákat is varrnak kockás anyagból. Még estélyi ruhákra is felhasználják.

A kockás taft és muszlin a nyári estélyi ruhák legkedveltebb anyaga. Egy kissé biedermeier-kor divatjára emlékeztetnek a fodros selymekkockás derékak, körgallérok, sálak és máslik.

Az egyik nagy divatház bemutatóján egy bőven ráncolt rózsaszín-fehér kockás taft ruhára feltűnést keltett. A derék testhez álló, a vállon sűrű fodrok, az övnél széles piros szalag hátul óriási csokorba kötve. Hozzá kerek gallér, mely hátul

hosszabb, csipőn alul ér. Olyan volt az egész látvány, mint valami biedermeier-kép. Csak éppen a mannekin tulságosan is karcsu, vállas alakja figyelmeztetett, hogy itt vagyunk, 1933 tavaszán. De ez a ruha egész összeállításában akármelyik kerekvállu, szelidarcu, lesimitott-hajú biedermeier hölgynek is dicséretére vált volna.

Természetesen a könnyed kockás délutáni és estélyi ruhák mellett az angol ruhákat, kabátokat és trótkosztümöket is nagy előszeretettel készítik kockás anyagokból. Nagy előnye a kockás ruhának, kabátnak, hogy egészen egyszerű fazonról tűr csak meg. Hiszen már maga az anyag a dísz. Legtöbb, amit megenged a kockás minta, hogy egyes helyeken az anyagot úgy fordítják, hogy a kockázás ellentétes irányban fusson.

A kockás kosztümöknek nagy előnyük, hogy egyes darabjaikat külön-külön is lehet hordani. A kockás szövethez, vagy selyemhez egyeznő anyagokat viselhetünk. Hol a szoknya, vagy ruharész, hol pedig a kabát készülhet sima anyagból. Ezek a félig sima, félig kockás összeállítások nagyon divatosak. A sima anyag lehet színben teljesen elütő. Nem szükséges, hogy a mintás anyag egyik színét képviselje. Például barna-fehér kockás-mintához zöld, szürkés árnyalatúhoz kék, piros-fehérhez fekete egyeznő anyagokat tehetünk. A ruha és kabát színben teljesen különbözhet egymástól. Sőt anyagban sem kell megegyezniük.

A magas, szőke, karcsu a legujabb szépségideál

A fémhaj, a fémlappal borított köröm, a mesterséges ajak, az orrformáló és egyéb borzalmak

Newyorkban a szépségspecialonok nemzetközi kiállítását nyitották meg és a szépségápolás elterjedésére jellemző, hogy a kiállításon közzétett statisztika szerint 32.000 szépségspecialista dolgozik Amerikában. Ezeknek a megállapításai szerint a „Miss 1934”, vagyis a legujabb amerikai szépségideál a magas, karcsu, szőke nő.

A természet nem adta meg minden nőnek azt, hogy magas is legyen és szőke is legyen. Ezeket a hiányosságokat a szépségspecialistáknak kell pótolni. A legnehezebben megoldható probléma a magas alak kérdése és ezen most úgy segítenek, hogy magas frizurákat teremtenek, természetesen a ruha szabásával és a magassáru cipő segítségével azután azt az illúziót lehet keltetni, hogy a közepertemű, vagy éppen alacsony nő is legalább megközelítőleg megüti a mértéket.

A szőkeség kérdése már nem olyan nehéz, de a hajfestőszerekről a legujabb tudományos eredmények alapján már lemondanak. Még az oxidált haj sem divatos. A divat legutolsója a fémhaj. Termé-

szetesen nem fémszálaiból készült hajjal pótolják a szőkeséget, hanem valami különös vegyszerekkel elkészített fémtartalmu folyadékkal, vagy fémporral hintik be a haját, amely így fémes-sárga ragyogásu lesz. A fémnél különben is nagy szerepe van a legujabb divathóbortban, mert a körömet is fémlappal borítják be. A kipirosított körömök divatja teljesen elmúlik és helyette az emailrozott köröm lesz szép. A legujabb amerikai találmány az, hogy minden egyes körömrre más betűt lehet festeni, aminek praktikus haszna is van, mert így a hölgyek a körmeikkel is csepeghetnek.

Az amerikai szépségkiállítás ideálja tulajdonképpen az a nő, akin semmi sem marad meg abból eredeti mivoltában, amit a természet adott neki. A szépség-tudósok mindent megjavítanak: A szemekbe titokzatos szemcsopeket csöpögtetnek, ami a tekintetnek elbűvölő fényt ad, bársonyos archórt a krémek és arcvizek szereznek, a szemöldökstífték és a szemöldökfestékek sorozata csodálatosan kibővíti.

POLOSKA-HALÁL

SŰRITETT KIVONATBAN

MINDENFAJTA BOGARAK HALÁLA

Egy üveg ára eredeti csomagolásban 40 lej.

KAPHATÓ MINDEN DROGÉRIÁBAN ÉS GYÓGYSZERTÁRBAN. — Nagyban rektár:

B. LAX BOTOT, Str. Nicolae Filipescu 27.

Romániai vezérképvislet: INTREPRINDERILE CARACAS
BUCUREȘTI, Isvor 9.

A legujabb felfedezés a mesterséges ajak. Mindenki olyan ajkat rendelhet meg, amilyent a legjobban szeret. A felfedező titokban tartja, hogy mi az az anyag, amivel az ajkat bevonják, de hangsúlyozza, hogy a legnagyobb erőpróbát is kibírja, ami mindenesetre igen biztató.

A Gloria-Swanson-típus, a pikáns orr rendkívül divatos Amerikában és ezért egy szellemes feltaláló aranyból készült

szerkezetet talált fel, melyet az orrüregben lehet elhelyezni és amely operáció nélkül is megoáltoztatja az orr formáját.

A szépségkiállítást igen nagy tömegek látogatják és az amerikaiak büszkéek arra, hogy Amerika most már divat terén is megkezdte a harcot az elsősegért. Még az amerikai erkölcsprédikátoroknak sincs kifogásuk a szépségkiállítás ellen, mert azt mondják, hogy a szépség ápolása erősíti a nő öntudatát.

Kozmetika

Rovatvezető: Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A rendellenes izzadás

Nincs kellemetlenebb, mintha egy egyébként jómegjelenésű nő, vagy férfi testén az izzadás szaga érzik. Az izzadás a bőrben elhelyezett izzadságmirigyek váladéka. E mirigyek kivetítő csatornáskái a bőr felületén végződnek és így az izzadság a bőrre ömlik. Ha az izzadságmirigyek megbetegszenek, vagy valamely betegség következtében rendellenesen működnek, akkor nem képesek a váladékmenyiségnek a bőr felületére való jutását szabályozni, s így a váladék nagyobb mértékben túlul ki a mirigycsatornákon.

A normális izzadás a szervezetnek szükséges jelensége, mert ennek folytán bizonyos mérgek távolodnak el a szervezetből. Az izzadás normális körülmények között is fokozódhatik, erős félelem, futás, gyors járás és hasonlókkal kapcsolatban.

Az állandó túlbő izzadásnál mindenestre arra kell gondolnunk, hogy vajon ez nem valami belső szerv megbete-

gedésének következménye-e? Erős izzadás állhat fenn Basedow-kóránál, tüdő-tuberkulózisnál, aminél különösen az éjszakai izzadás jellemző, szív-bajnál. Mind ezeknél természetesen hiábavaló volna a helyi kezelés.

A túlbő izzadás főhelyei a hónalj, kéz, láb és combok között. A legmakacsabb és legkellemetlenebb a lábizzadás.

Az erős lábizzadás a bőrt megtámadja és különböző elváltozásokat idéz elő. Az állandó nedvesség és a váladék maró hatása eróziókat, sebeket idézhet elő. A szaruhártya valósággal felpuhul és bőrgombáknak gyűlöhelyévé lehet. A fájdalommas tüneteknél kívül az is kellemetlen, hogy az izzadásnak erős átható szaga van. Az erős lábizzadásban szenvedő egyének jó felszívó képességgel bíró anyagból készült harisnyákat viseljenek és lehetőleg nyáron naponta kétszer, télen naponta egyszer váltás. Cipőiket hasonlóképpen olyan betétekkel lássák el, amelyek az izzadságot felszívják.

Filcből készült cipőbetétek használata nem ajánlatos, s olyan cipőket kell kiválasztani, amelyek porózus bőrből készülnek, hogy az izzadság a bőr nyílásain elpárologjon. Nyáron jó a szandálviselés. Mindenesetre óvatosságnak kell lenni, mert az erős lábizzadással rendszerint a láb talp is párosulni szokott. Kiknek bőrének a lábujjak között az izzadság már felmarja, azok leghelyesebben teszik, ha lábujjaikat gézkötéssel látják el s ha a körülmények engedik, ilyeneknek ajánlatos az ágybanfekvés és különböző kötéseknél alkalmazása mindaddig, míg a bántalmak elmúlnak. Könnyebb esetekben jó szolgálatot tesznek az esti hűvös láb-fürdők, melyekbe 2 gramm káliumpermanganatot, vagy pedig egy kávéskanál formalint öntünk. Előrehaladottabb esetekben csupán a benzinnel, vagy 60 százalékos szeszszel való ledörzsöléseket ajánlhatunk. Igen jó szolgálatokat tesznek a különböző izzadság ellen való puderek, amelyeket a bőrre és a harisnyába is behintünk. Az izzadás elleni gyógymódban a kenőcsözés sokkal kevésbé kedvelt.

Hasonló módon kezeljük a többi helyeket is, azonban egyes erős szerek alkalmazásánál figyelemmel kell lennünk a bőr érzékenységére. Igen érzékeny a bőr a hónaljban, ahol az izzadás elleni sze-

reket kevésbé erősen és inkább puder alakjában alkalmazzuk. Hónaljizzadásnál az izlapok mellőzését ajánljuk, mert ezeknek alkalmazása csak árt.

A modern terápiában röntgent alkalmaznak, ami különösen kéz és lábizzadásnál tesz jó szolgálatokat.

KOZMETIKAI ÜZENETEK:

„B. Vilma és Bandi I.” 1. Ha házilag akarja kezelni, mossa kénes szappannal. Ha a bántalom helyi, akkor használni fog. Ellenkező esetben orvoshoz kell fordulnia. 2. Valószínű oka az odvas fogorvossal kezeltesse. Ha ez nem áll fenn, gyomorrendellenességtől is származhatik. 3. Mossa váltakozva forró és hideg vízben.

„1278. sz. előfizető”. Levélben válaszoltunk.

A LESSING-MUZEUM — FEDÉL NÉLKÜL

A berlini Lessing-muzeum nem tudja a lakbért fizetni. Az állami hozzájárulás megszűnt, a város támogatása pedig a harmadára zsugorodott. A háztulajdonos ugyan felére szállította le a lakbért, de ezt sem tudják összehozni. Városi házálban akadnának ugyan ideiglenes szállások, de ezek vagy nagyon kicsinyek, vagy annyira rossz állapotban vannak, hogy a javítás költségei sem fedezhetők.

FENYŐ JÓZSEF:

A TUDOMÁNY A JÖVŐ EMBERÉNEK ENERGIASZÜKSÉGLETÉT KUTATJA

Az atomrombolás diadala megváltoztathatja egész termelési rendszerünket

A gyáripari és mezőgazdasági termelés folytonos mechanizálódása, de különösen a fejlődő kultúra napról-napra növekvő energiát igényel. Tökéletes gépeink és tüzelőberendezéseink ellenére szén- és nyersolaj-készleteink katasztrofális gyorsasággal sietnek a végkimerülés felé. A technikai tudományok képviselői már évtizedekkel ezelőtt felismerték az energiaforrások kiapadásának veszélyét s kutatásaik eredményét annakidején az 1924 évi londoni, majd az 1930. évi berlini világgyűlés-konferencia elé terjesztették, amelyből kitűnt, hogy

Európa szénkészlete 150, a világ olajkészlete 50 év alatt teljesen kimerül.

Minthogy az energiaforrások és azok gazdaságos kihasználása a kultúra és a civilizáció alapját képezik, már most időszerű azokat az új utakat megkeresni, melyek a természetadta őserőforrásokat, a szén és nyersolajat pótolhatnák.

Az alkotásokban gazdag XIX. század utolsó évtizedében kezdik meg a kiaknázatlan erőforrásokat tanulmányozni s e törekvés nyomán valósult meg a modern

energiagazdálkodás, melynek legfőbb célja a meglévő energiakészleteket koncentrált erőtelepek létesítésével, egységes elosztással, nagymennyiségű elektromos áram átvitelére alkalmas távvezetékek megvalósításával úgy rendezni, hogy az energiavesztés a legcsekélyebb legyen. De a modern energiagazdálkodás legfigyelemreméltóbb törekvése az, hogy minden lehető kémiai és fizikai erőt az energiatermelés szolgálatába állítsa így kívánja biztosítani a folyton növekvő igényű emberiség számára a kulturát eltérő erőforrást.

Kétezerötszáz millió rabszolga ereje

A technika-kultúra diadala ott kezdődött el, amikor munkagépeket állítottak a rabszolgák és a gályarabok helyébe. Nem kétséges, hogy nagyot és impozánsan alkotni már az ókorban is törekedtek, de miután a természetes erőforrásokat nem ismerték, a parányi ember saját izomerejére volt utalva. E primitív erőkihasználás nyomán született meg az emberiség örök szegénye, a rabszolgaság intézménye, mely az emberbarátok felszólalásának ellenére csak akkor szűnt meg véglegesen, amikor a tudományos technika az emberi izomernél jobb hatásfokkal működő gépeket helyezte üzembe.

Napjainkban a modern technika körülbelül 2500 millió rabszolga munkarejének megfelelő energiát szolgáltat a természeti erők igénybevételével, így nem képezheti a társadalmi tárgyat, hogy a gépkultúra szabadította fel az emberiséget a testi munka igája alól és ugyancsak a gépkultúra tette lehetővé, hogy éppen az erők folytán arra a szellemi magaslatra emelkedjünk, mely ma a fejlődés folytonosságának megfelel.

A VILÁG URA AZ OLAJ!

Angliában a gőzgép feltalálójának, James Wattnak szobrárt és szavak disztik: „Az emberiség jótévőjének.” A halás utókor találobb szavakkal nem adózhatott a feltalálónak, amennyiben a gőzgép tette lehetővé, hogy az őserőforrások munkájára alakulva, a szellemi energiát felszabadítsák, a modern gyáripar és a kultúra minden tényezőjének szédületes haladást biztosítsanak.

A gőzgép feltalálásával az egész világon szén után kutatnak s a hatalmas, meg nem szűnőnek látszó energiaforrások olyan pazarló szénigazdálkodáshoz vezettek, hogy napjainkban már igen figyelemreméltó annak a kérdésnek a tisztázása, — mi lesz akkor, ha a szénkészleteink elfogynak?

A szénfogyasztás az utolsó ötven évben az előbbinek hatszorosára emelkedett és a legutóbbi évek fogyasztási arányszámára még nagyobb. A gépteknika fejlődésével a szén hatalmas versenytársat nyert a nyersolajban, azonban a robbanómotorok elterjedése olyan fokozott fogyasztást jelent, hogy néhány évtized múlva az olajforrások teljes kiapadásával kell számolni.

A nyersolaj páratlanul tűnemenyes pályát irt le. Már háromszáz évvel ezelőtt ismerték, amikor egy Pennsylvániából hazatért szerzetes hírt hozta, de csak a múlt század közepén állapították meg, hogy világításra is alkalmas. Ez időtájt történt, hogy Rockefeller, a későbbi híres amerikai olajkirály, az egész világot felig ingyen hozott forgalomba lámpákat, hogy a petróleumfogyasztást meg-honosítsa. Azóta a nyersolaj a legfélelmetesebb gazdasági fegyver lett. A kereskedelemnek és az iparnak nélkülözhetetlen anyagává vált és melléktermékeinek felhasználására kiváló hatásfokkal működő erőgéptípusok alakultak ki. Annak a jellemzésére, hogy világsgazdasági és hatalmi szempontból mit jelent az olaj, azt klasszikus tömörséggel fejt ki a francia Béranger szenátor egy beszédből vett idézete: „Aki ura az olajnak, az ura a világnak, mert a nehéz olaj révén a ten-gereket kormányozhatja, a finomított petróleum, benzín és világítóolajok révén a levegőt és a szárazföldet. Ézenfelül

embertársai felett is uralkodik, mert mindennek az olaj az igazi ura.”

A NAP-ENERGIA, A VULKANIKUS ERŐ, AZ ÁR-APAI

A laboratóriumokban a vegyészek és a fűtőtechnikusok lázas kutatással keresik az új anyagot, mely a végkimerülésre ítélt szén és nyersolaj-forrásokat pótolhatná. Már az 1924. évi londoni világkonferencián is kifejtették, hogy észszerű és következetes megoldás csak egy lehet: abból az erőforrásból meríteni a jövő energiáját, melyet a természet hőven bocsát rendelkezésünkre. A nap hője, a szél és a víz ereje, a vulkanikus erők, az árapály mozgástüneténye, atomenergia azok az erők, melyek a szén és a nyersolaj pótlására elsősorban számításba jöhetnek.

Az idevonatkozó kutatások pontosan megállapították, hogy a földkerekség 1500 millió tonnára becsült szénfogyasztása, 15.000 négyzetkilométerre eső napenergiával egyenlő. Miután például a Szahara-sivatag körülbelül 600-szor nagyobb a fenti felületnél, amennyiben megfelelő berendezések és eljárások segítségével sikerül a nap sugarait olyan fizikai, vagy kémiai változást előidézni, mely energia fejlesztésére

Az atomrombolás

Az atomrombolás eddig elért és várható eredményei a technikusok figyelmét ébren tartja. Ha az atomban lekötött erőt a tudomány felszabadítja, és energiaforrás céljaira felhasználhatóvá tenné, e tény

oly hatalmas erőforrást jelentene, ami mai termelési rendszerünket átalakítaná, a szén, nyersolajat és egyéb tüzelőanyagokat feleslegessé tenné.

Amennyiben a jövő technikai alkotások között a felsorolt energiaforrások bármelyike hasznosíthatóvá válik, nehéz

alkalmas, úgy nemcsak a fogyasztó szénkészlet pótlásáról lehetne gondoskodni, hanem a jövő technikai fejlődésének is biztos támpontot lehetne nyújtani.

Ugyancsak jelentős eredményt várunk a vulkanikus erők energiahasznosítási törekvéseinél is. Már évekkal ezelőtt történtek kísérletek arra nézve, hogy a föld szilárd kérge alatt uralkodó hő segítségével gőzt állítsanak elő, ami annyival is inkább lehetséges, mivel

a geológusok 4—5 km. mélységben már 200—250 fok hőmérsékletet állapítottak meg.

Olaszországban napjainkban a toscanai tartományban egy hatalmas erőtelep működik, melyet a földből kiáramló vulkanikus eredetű tulhívított gőz tart már több mint tíz év óta üzemben. E példa jelentős bizonyíték arra nézve, hogy a vulkanikus jelenségekkel mint komoly erőforrással számíthatunk.

Az árapály tűnemenyének hasznosításánál, mely működésében oly nagy erőt fejt ki, hogy egyetlen erőforrás sem hasonlítható vele össze, — ennek folytán a tudományos technika legfőbb céljának tekintik azt a lehetőséget kutatni, hogy miként lehetne az árapály tűnemenyéből energiát nyerni.

A cseppfolyósított pala

Miután az energiagazdálkodásban az utolsó két évtizedben a folyékony tüzelőanyagok fokozott jelentőségre tettek szert, figyelmet érdemelhet az a törekvés, hogy a tüzelésre képessé használható szénfajtákat és palákat miként lehet cseppfolyósítani, illetve belőlük benzint és egyéb erőolajokat nyerni.

A kőszén illanó alkotórészei, melyek közeli vegyrokonságban állanak a nyersolaj szénhidrogén vegyületével, körülbelül 1200 C. fokra hevítve csakis a gázugyártásnál keletkeznek és cseppfolyósítási célokra igen alkalmasak. Mintahogy azonban a szén cseppfolyósítási műveleténél a nagy hőfokot és a gáz nyerését lehetőleg mellőzni kell, igen jelentős érdeklődésre számíthat azon eljárás, melylyel a szén 4—500 C. fokon történő le-párlásnak vetik alá, ami kátrányt eredményez. A kémiai technika ezen eredményét Anglia, Amerika, de különösen Németország igyekszik hasznosítani.

A szén cseppfolyósításának egyszerű gondolatmenete az, hogy a kőszén felhevítik 3—500 C. fokra s a légemű részek lehűtésénél a melléktermékeket a gáz és a kátrányt elkülönítik. Bergius dr., a neves kémikus a közelmúltban egy igen rossz minőségű szén 400 C. fokra hevített és rendkívül magas nyomás alatt si-

probléma lesz a nyert energiának, illetve elektromosságok, például a napmotorok működésénél, a forró égővből a mérsékelt égőbe, vagy viszont való átállítására.

A legutóbbi években figyelemreméltó kísérletek történtek ezirányban. Ugyanis dr. Thomas angol mérnök

rövid hullámok kibocsátásával egy meghatározott irányban elektromos vezetőt tesz (ionizálja) a levegő felső rétegét s ezen át a magasfeszültségű elektromos árammal telített hullámokat rendeltetési helyükre irányítja.

került a kőszén és a hidrogént vegyü-lésre birni és ezáltal folyékony nyersolaj-terméket nyerni. A jövő előrelátható perspektívája az, hogy

a gyenge minőségű szén és a bitumenes palák oldják meg a földolaj kérdést,

miután az utóbbiból igen nagy készletekkel rendelkezünk. Galiciában több mint 1000 négyzetkilométer felületen körülbelül 50 méter vastag bitumenes palaréteg található. Ha a pala bitumentartalmát egy igen kis számban, 1—1.5 százalékban állapítjuk meg, úgy e palából 300 millió tonna nyersolajat nyerhetünk. Hogy ezen mennyiség mit jelent nemzetgazdasági szempontból, megjegyezzük, hogy Galiciában az utolsó ötven év alatt csupán 12 millió tonna nyersolajat termeltek.

Hatalmas, nagyvonalú ígéretek mind-ezek, melyeknek megvalósulását a tudományos technika jövő fejlődése fogja egyengetni.

Kétségtelen, hogy a ma emberének legfontosabb problémájánál, az új energiaforrások kutatásánál sok kivihetetlen. sőt fantasztikusnak mondható terv merült fel, de vannak és voltak komoly figyelemreméltó kísérletek is. A tudományos technika és az egyéb tudományok között

Eau de Cologne
Parfum
Goudre

GYÁRTMÁNYAI: L'OCÉAN BLEU
DOUCE-FRANCE-AMARYLLIS-FRANCINE

lényeges különbség van. Amíg a tudomány egyéb területein könnyebben lehet új korszakalkotó felfedezést tenni, addig a technikában számtalanszor felmerül ugyanazon terv, míg életerős valóság lesz belőle.

Az utolsó évtized technikai alkotásai a rádió, a képtávíró, a drótnélküli telefon de különösen a technika, mint kulturatényezőnek előtérbe oly hatalmas lendületet vett, hogy mindezek nyomán biztosan remélhető, hogy a modern technika megtalálja azokat az utakat, melyek a jövő emberének energiaszükségletét fedezni fogják.

A felhőkarcolók első részének kilengése

A 300—350 m. magas newyorki felhőkarcolóknál gyakran megtörténik, hogy nagy szélviharok alkalmával a legfelsőbb emeletek kihajlanak, illetve igen kis mértékben ingó mozgást végeznek, mely jelenség a függőlámpák mozgásában és a fürdőszobákban a vízzel teli kádaknál a víz kilocsbanában nyilvánul.

A felhőkarcolókat tervező építészek szerint

minden ilyen épületben jelen van egy néhány centiméteres kilengés, azonban az acélváz tartószerkezet erőviszonyai olyan biztonsággal vannak méretezve, hogy ebből kifolyólag katasztrófa nem fordulhat elő.

Többezeréves baktériumot életrekeltek

A párisi akadémián Calippe tanár, a híres biológus, ókori időkbeli származó papyrusokon mikroszkópikus vizsgálatokat végzett és a rostok között bacillusokat talált.

Kísérlete közben az a merész ötlete támadt, hogy nem lehetne-e az évezredek óta nyugvó parányi organikus lényeket életrehozni.

Calippe tanár a papyrusetekereket órákon át vízben áztatta, mire a baktériumok élni és szaporodni kezdtek. Sőt kiderült, hogy a baktériumok teljesen azonosak az Egyiptomban még ma is fellelhető fajokkal.

Glatter Ágnes

(Nagyvárad) verseiből

Nebezen bomlik
májusunk

s városi fáknek
ráncos fiatal levele
mögött, ólálkodik a
lézengő nyomor.

Menekülnék, de a gond e
vén aszfaltbetyár
nyomomba jár és
nyakamba liheg.

És mégis este
Kedvesem lesve
világít vörösen vérem,
s szürke szememből gunyosan
dalol tizenhét évem.

Vádolnak

Milha a világnak összes nyomorultja
elrontott élete néma nagy vádjával
mind felém fordulna.
Megátkozza élek, látó szemem
nem bír soha becsukódni,
[aj] De jó azoknak,
kiknek nem kell látni s magukra ocsudni.

Amerre csak nézek, csonka lábak, kezek,
állatvá tompult tekintetű szemek.
Nappal csak elszórva uccákon kísértnek,
de jajuktól zúgnak és nyögnek az éjek.
Kusza álmaimba összetömrőlnek,
már rém sokan vannak és még egyre
jönnek!

Most mind egyetlen száj! Mind nekem
üvölti

fájdalmas kórusát, jaj, ki bírja ezt kü?
Most nincs más csak kezek...
soványak, kövérek, öregek, bűtykösek,
mind közelebb nyulnak és mind tölem
kérnek.

Kezem tehetetlen öklöbe szorulva,
fejem megalázva mellemrehorgaszva
csak állok közöttük. Hát mit tudjak adni,
a sok csonka helyett új kezet, új lábat,
hitet
vagy kengyeret, újra ifju büszkén egyenes
gerincet?

Nem, nem tudok semmit, de valamit
mégis mind elhisznek tölem,
egy-egy ifju, boldog, felelőtlen évem.

Dárok valakit

Februári fák halott feketéje közt
járom egyedül,
a nap után féloldalukra sül,
dárok valakit.
Füvek zendülő női-akarását
torony lomha árnyéka nyomja,
most kell jönni valakinek,
hogy csorduló kedvem megossza!

Meleg, mesélő barnaszínű hangja
fölrebbenténé füvekről az árnyat,
s füvek derekuk egyengetve
fiatal zölden nyujtózának.
Mint indus fakirok csodafáján
látni lehetne rügyek fakadását,
az ég kiderülne, lenne jó ragyogás,
s felemelt fejünkre cseresznyevirágból
hullna színes áldás.

Petőfi — jazz-stilusban

Hogy pedig a muzikusok ne hordják
oly magasan az orrukat abban a tévhit-
ben és elbizakodottságban, hogy a jazz
az ő kizárólagos tulajdonuk, ime, most
bebizonyítjuk, hogy az irodalmat is le-
het jazz-módra játszani. Még pedig be-
bizonyítjuk Petőfi Sándor utólagos en-
gedelmével a „Falu végén kurta kocma”
rimű költemény első és utolsó strófiját.
Zenekar! Bele!...

Falu végén kurta kocma,
Kocma kurta kucsma korta.
Odadarug, kidadarug
Rug ki mosra mos Szamosra.
Meg is látna magát, nahát,
Magát a rá diót benne,
Ha a közö közönségnek
A műsorhoz köze lenne...

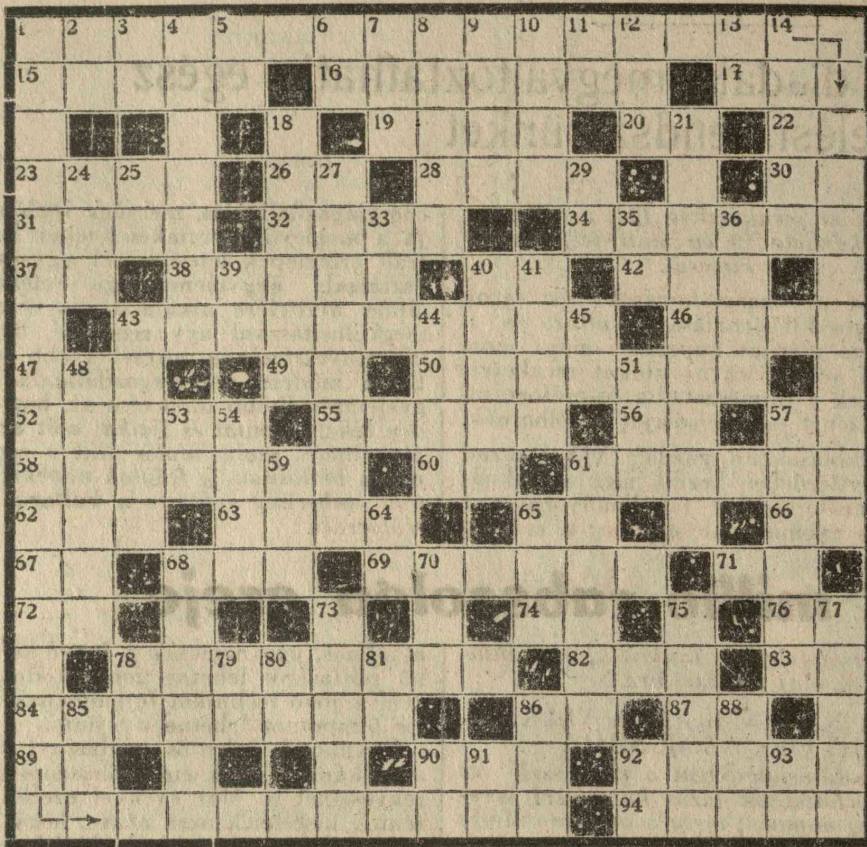
Feleletet letet letet
Egyik sem ad, letet nem ad,
Kihörpintik pintörpintik
Inkat inkat panaszinkat
Agyát vetik etik etik
E zenének nének ének...
Kölli az ilyen muzsika a
Nének ének, a fenének!...

(o. v.)

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Magyar irodalom.

Vízszintes sorok: 1. Kiváló magyar
klasszikus irányú költő s hatalmas ódá-
ja, 15. Fájdalmas lírájú padosrendi szer-
zetes-költő (1756–1784), 16. Költésze-
tünk első európai színvonalu, alakja, ér-
tékes, nagy formakészű költő, 17. Az
első magyarnyelvű irodalmi emlék azóta
kiveszelt szava, 19. Garay János híres
balladája, 20. Képző és rag, 22. Zúgó
mássalhangzó, 23. Véres országgyűlés
színhelye volt, 26. Zóna, 28. Vissza: az el-
ső gyilkos, 30. Gyakran fölcserélt két
betű, 31. Károlyka, 32. Falusi lánynev,
34. A magyar történeti regény megalapi-
tója, ki először teremtett közönséget a
magyar regény számára, 37. Eece, 38.
Véne a „Peer-Gynt” különös alakja, 40.
Azonos betűk, 42. Kéfé mássalhangzó, 43.
Uj korok, uj eszmék hirdetője és alap-
vetője multszázadelei költészetünkben,
46. Nem éber, 47. Csigafaj, 49. Tiltószó,
50. Madár, 52. Vissza: itt halt meg Kos-
suth Lajos, 53. Szibériában elhunyt
melyvénzésű, nagylelkű költőnk,
56. Ruthenium vegyjele, 57. Tűzhely ré-
sze, 58. Vissza: sápadt, 60. Kettős más-
salhangzó, 61. Gyorsbeszédű, 62. Iszoga-
tásban van, 63. A magyar költészetben is
sokszor szereplő örök költő téma, 65.
Vas vegyjele, 66. Jam, 67. „Könyörög”
mássalhangzó, 68. Vissza: képzőműve-
zeti téma, 69. Az élet és a létezés örök-
becsű nagy tragédiájának megalkotója,
71. Magam, 72. 2 — római számmal, 74.
Psychéban van, 76. Gyakran fölcserélt
betűk, 78. Elsőnek mutatott rá a magyar
népnyelvre, mint az irodalmi stílus örök
forrására, 82. Én — latinul, 83. Zeus ked-
vese, 84. A Felvidék közvetlen tollu, de-
rüs világu regényírója, a sárosiak csipke-
dője, 86. „Téli nyakbavető” mássalhang-
zó, 87. Autómárka, 89. Fém, 90. Igen ré-
gi, 92. A szabadságharc utáni magyar
lelkismeret ébrentartója, nemes allegó-
riák alkotója, 94. Rákossal együtt a ma-
gyar neoromantizmus megeremtője.

Függőleges sorok: 1. Óriási jellemző
erejű, a végzet megtámadhatatlan erejét
hirdető, nagy magyar regényíró s művé-
nek címe, 2. Betű, fon., 3. Jouvillé-l'Ab-
baye igazi neve, 4. A mohácsi vészt kö-
vető éveket megrázó erővel rajzoló re-
gény, 5. Azonos betűk, 6. Nótá bene rö-
vidítése, 7. Tibeti háziállat, 8. Híres ma-
gyar mese tündéralakja, 9. A fiatalabbik
Deák Testvér a „Zord idők”-ben, 10. Vá-
ta, 11. „Házas” mássalhangzó, 12. 3 —
római számmal, 13. Kettőzve: lánynev,
14. Szár, 18. Kiváló, elmélyedő ma-
gyar regényíró, gondolkodó és államfé-
fi, A „Karthauzi” írója, 21. A magyar
nemzeti színjáték megalapítója, a nem-
zeti romantizmusunk alapvetője, 24.
Részeshatározó, 25. Arany — fran-
ciául, 27. Önálló gondolkodásu, de sok-
ban tulzó magyar fordító, költő és zene-
esztétikus, Révai ellenfele és az ipszilo-
nisták vezére, 29. Az abc egymást előző
betűi, 33. Vissza: a bator, 35. Előidéző,
36. Ily — régies helyesírással, 39. Arany
francia nevelő, 40. Nagy magyar
epikus, a világirodalom legnagyobb bal-
ladalköltője, a magyar népnyelv legisz-

tább ismerője költészetünkben, 41. Viss-
za: könyv cím után olvasható szó, 43.
Deák költészetünk nagy alakja, tiszte-
letreméltó erkölcsi nemességével későbbi
korok példaképe, 44. Juhakás, 45. Eny-
ben van, 48. Krónikaverseiben kevés köl-
tői, de annál több történelmi értéket
nyújtó törökkori lantos, 51. Mátka, 53.
Az abc egymást követő betűi, 54. Vissza:
hideg — németül, 57. Első, monumentá-
lis eposzunk alkotója, erős nemzeti szel-
lemű államférfi, 59. Ilyen basist irt Xe-
nophon, 61. Izgat, 64. Összevont német
előjáró, 65. Óriási kulturtevékenységű
magyar közéleti alak, első társadalmi re-
gényünk írója, 68. Vissza: reácsap, 70.
Orca, 73. Ilyen „logia” a költeménygyűj-
temény, 75. Azonos betűk, 77. Európai
hírű magyar regényíró, kimeríthetetlen
képzőerővel, 78. Sulymértékrövidítés,
79. „Légnemű anyag” mássalhangzó, 86.
Korlát magánhangzó, 81. Vissza: szőlít,
85. Hindu, 86. Vissza: Kazinczy körének
tagja, Berzsenyi tehetségének felismerő-
je, 88. 2100 — római számmal, 90. Holt
képző, 91. Ásvány, 92. Tud mássalhang-
zó, 93. Lapzártában van.

Megfejtést beküldendő: vízszintes 1,
43, 84 és függőleges 1, 21, 43.

A „Vasárnapi Lapok” 1933 május 7-én
megjelent számában közölt keresztrejt-
vény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 16. Türr, 20. Aliga,
28. Susa, 51. Gitt.

Függőleges sorok: 1. Maurocordato, 4.
Ontario, 8. Pennsylvania, 19. Trapéz, 23.
Rubens, 44. Eszt.

Helyes megfejtést küldtek be:

Páll V. Géza és Páll J. Jenő, Kézdi-
szentkereszt, Hermann Erzsébet, Sepsis-
zentgyörgy. Tób Zsigmond, Nyáradre-
mete, Bajka Károly, Alsócsernáton. Bé-
csy Miklós, Kolozsvár. Stóhr Sándor,
Brassó, G. Kocsis Ilona, Brassó, Berko-
vits Ilonka és Rosenbluth Gizi, Ermihály
falva, Morvay Ági, Kovászna. Stengel
Károlyné, Gyergyószentmiklós. Szigethy
Olga, Brassó. Ambrus Vilmos, Brassó.
Adorján Ágoston, Brassó, Ifj. Morvay
Endre, Kézdivásárhely, Fekete Árpádné,
Kézdivásárhely. Egri Ferenc, Brassó.
Gergely Anna, Brassó. Sándor Károly,
Torja. Petioky Ferenc, Sárkány. Heller
Eva, Marosludas. Ujfalu József, Ká-
szonujfalu. Keresztes László, Brassó.
Nagy Ágota, Brassó. Hankó Aladár, Be-
reck. Markovits Edith és Magda, Vulkán.
Vadász Mici, Tekerőpatak. Káhn Hin-
da, Nagybánya. Schlett Piroksa, Zilah.
Pálmai Béla, Pápa. Bokor Baba, Pápa.
Kern Rezső, Sepsiszentgyörgy. Varga Jó-
zsef, Vizakna, Dvorszky József, Brassó.
Kósa Rózi, Sepsiszentgyörgy. Torday
Kató, Kézdivásárhely. S. Stark Bella, Má-
ramarosziget. Ritter Richárd, Brassó.
Wauw József, Brassó. Hegyi Lajos, Bras-
só.

A három jutalomkönyvet sorsolás ut-
ján a következők nyerték:

1. Kósa Rózi, Sepsiszentgyörgy.
2. Torday Kató, Kézdivásárhely.
3. Nagy Ágota, Brassó.

OLIO SASSO

Egyedült ételolaj,
amely havonként
kétszer érkezik,
az

„OLIO
SASSO”

Ezért mindig
íriss!

Egész és kizáró-
lagos vezérképviselő:
D. PAOLINI, București
III., Str. Vasile Las-
car 166.

BÁZNA FÜRDŐ

(Vasúti állomás: Medgyes—Medias, minden
vonatnál bérutó és autóbusz)

Szezon: május 16-tól október 15-ig

Rádióaktív, jódsós, kád- és medencefürdők
Iszapfürdők kádban és az újonnan épült, leg-
modernebbül felszerelt szabadfürdőben. — Hv-
kúra. — Inhaláció.

Gyógyjavallatok: Csúsz, ismétlődő és különféle csont-
izületi és mirigybántalmak, női bajok, görvél-
kor, krónikus bőrbajok.

Olcsó lakás, étkezési és fürdőárak!

Május, június hónapokban, valamint szeptember
1-től mélyen leszállított árak!

Közalkalmazottak és családjuk a fürdőknél az
egész idény alatt kedvezményben részesülnek.
Közelebbi felvilágosítással szolgál a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

„MERCUR” TÜKÖRGYÁR és
ÜVEGSZISZOLDA

BRASSÓ, Kónakórház-u. 3
Telefon: 5-50.

Autó- és karosszériáüvege-
zést gyorsan és olcsón esz-
közünk. Minden e szakmá-
ba vágó szűkegletnél kérje
különleges árajánlatunkat.

ORSZÁGUTI-PULLMANN

BRASSÓBÓL

Indulás minikét vég
állomásról (Brassó-
ban: Koronaszálloda
előtt, Bukarestben:
Piata Victoriei) reggel
1/27-kor és délután 1/26-kor

Bukarestig 500 lej
Sínajág 150 lej
Buzsienig 140 lej
Predcálíg 90 lej

Száritókamrában szárított

HAJÓPADLÓT

(Nut-Féderest)

ajánl: Kocsis András és Fiai

faszrugára Braşov Tel. 187

Autókerék
vulkanizálás

Műhelyét modernizálta, munkáját biz-
tosítja az elismerten elsőrangú
„SEMPERIT” invitvány (plasztic).
Kérjen ajánlatot! Díjmentesen küldünk
mintákat próbára.

Cauciuc Import

Bukarest I., Strada Upscani No. 110.
(Magyarul levelezünk).

Hogyan éljen a gyomor
és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbeteg-
ségekben szenvedők részére. Ár 78.- lei.
Kapható a Brassói Lapok Könyvesztályában

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Bécs, vasárnap 10.40: Orgona-hgv.
Stuttgart, vasárnap 13: Wagner-ünnepély.
Bécs, vasárnap 13.45: Brahms-ünnepély.
München, vasárnap 19.05: Orgona-hgv.
Brünn, vasárnap 20.30: Zenekari hgv.
Hamburg, vasárnap 21.45: Szimfonikus hgv.
Brüsszel, hétfő 22: Wagner-hgv.
Prága, hétfő 22: Csajkovszky-hgv.
Langenberg, hétfő 22.05: Wagner-hgv.
Lipce, hétfő 23.10: Zenekari hgv.
Budapest, kedd 21.30: Angol zene.

Brüsszel, kedd 22: Beethoven hgv.
Bécs, kedd 22: Mahler-hgv.
Frankfurt, kedd 22.20: Plitzner-hgv.
München, kedd 22.20: Szimfonikus hgv.
Breslau, szerda 20: Zenekari hgv.
Heilsberg, szerda 20: Reger-hgv.
Lipce, szerda 21.15: Zenekari hgv.
Zürich, szerda 22.10: Brahms-hgv.
Lipce, szerda 23.30: Zenekari hgv.
Lipce, csütörtök 12.30: Bach-kantata.
Bécs, csütörtök 12.30: Szimfonikus hgv.

Langenberg, csütörtök 21.30: Szimfonikus hgv.
Bécs, csütörtök 22: Nelson-mise.
Brüsszel, csütörtök 23.10: Don Juan.
Lipce, péntek 19: Zenekari hgv.
Breslau, péntek 20: Német mise.
Stockholm, péntek 21: Svéd hgv.
Varsó, péntek 21.15: Szimfonikus hgv.
Zürich, péntek 22.45: Zenekari hgv.
Brüsszel, szombat 21: Zenekari hgv.
Lipce, szombat 21.15: Zenekari hgv.

OPERA ÉS OPERETTEK

Sottens, vasárnap, 16.30: Pillangó kisasszony.
Stockholm, vasárnap, 21: Marica grófnő.
Milánó, vasárnap, 21.30: Szibéria.
München, vasárnap 21.50: Szigfrid.
Barcelona, vasárnap 23: Opera.
Oslo, vasárnap 23.15: Hoffmann meséi.
Breslau, hétfő, 15.05: Keringő.
Bécs, hétfő, 20.25: Opera.
Breslau, hétfő, 21.30: Walkürök.

Budapest, hétfő, 21.30: Az évszakok.
London, hétfő, 21.55: Aida.
Prága, kedd, 20: Tannhäuser.
Zürich, kedd, 21.15: A bagdadi borbély.
Róma, kedd, 21.45: Szibéria.
Darenty, kedd, 22.20: Bohémek.
London, szerda, 21.25: Tosca.
Bukarest, csütörtök, 20.40: Máté-paszzió.
Heilsberg, csütörtök, 21.20: Hannele

mennybemenetele.
Frankfurt, csütörtök, 22: Ali pasa.
Budapest, péntek, 20.30: Trubadur.
Bukarest, péntek, 20.40: Opera.
Róma, péntek, 22: Lepketánc.
Brüsszel, szombat, 21: Fehér ló.
Zágráb, szombat, 21: Opera.
Strassburg, szombat, 21.30: A mosoly országa.
München, szombat, 21.30: Cirkuszhercegnő.

Vasárnapról - vasárnapig

Vasárnap, május 21.

Bukarest. 10: Közvetítés a bukaresti patriarchiáról. 11.50: Egyházi előadás. 11.45: Munkáslőadás. 13: Katonazene. 14: Gramofon. 17: Mezőgazdasági óra. 18: Vegyes zene. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 21: Dalhgv. 21.30: A stúdió zenekarának a hgv. 22: Felolvasás. 22.15: A hgv. folytatása. 22.45: Rádiózsurnál. — Budapest. 10.15: Hírek. 11: Református

istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet a Jézus szíve templomból, utána hírek, majd a pécsi relállomás megnyitása. 15: Gramofon. 16.46: Az operaház zenekarának a hgv. majd hírek. 17.50: „A száz éves mozi” (Előadás). 18.15: Magyar Imre és cigányzenekara. 19.15: Dialóg. 19.50: Heinrich Lajos zongorahgv. 20.30: Pesti távasz. Zagon István előadása. 21: Sport-

hírek. 21.15: Operett. 23.15: Hírek, majd a Mándits-szalonzenekar hgv. — Bécs. 9.35: Hgv. (gramofon) 10.40: Louis Dité zongorahgv. 11.30: Stella Wang zongorahgv. 12.30: Könnyű zene. 13.45: Brahms ünnepély. 16.30: Kamarazene. 17.55: Könnyű zene. 21.30: Dalok, áriák. 22: Tarka est. 23.30: Hírek. 23.45: Táncmuzsika.

HÉTFŐ, MÁJUS 22.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Katonazene. 19: Rádiózsurnál. 19.15: Hgv. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 22: Hgv. 21.30: A rádiózenekar hgv. 21.45: Popesco Gabriel dalhgv. 22: Nadia Chebap zongorahgv. 22.25: A rádiózenekar hgv. 22.30: Dalhgv. 22.5: Rádiózsurnál.

nál. — BUDAPEST. 7.45: Torna, utána gramofon 11: Novella, utána gramofon. 14.30: Torna. 16.30: Diákok felőrája. 17: Asszonyok órája. 18: Előadás. 18.45: Saskó Hilda dalhgv. 19.15: Előadás. 19.45: Toll Károly és cigányzenekara. 21: Elbeszélés. 21.30: Haydn-hgv.

22.30: Hírek, majd Horváth Rezső és cigányzenekara. — BÉCS. 12.30: Alpesi zene gramofonon. 15: A Silving vonósnegyes hgv. 14.10: Gramofon. 16.55: Könnyű zene gramofonon. 18.25: Hgv. 20.25: Közvetítés a bécsi operából. 23.45: Hgv. gramofonon.

Kedd, május 23.

Bukarest. 13: Gramofon. 14.15: Gramofon. 18: Vegyes zene. 19.15: Hgv. 20: Előadás. 21: A rádió zenekarának a hgv. 21.45: Hangjáték. 22.15: A hgv. folytatása. 22.45: Rádiózsurnál. 23: Előadás Szinajáról és a Peles kastélyról. — Budapest. 7.45: Torna, utána gramofon. 11: Novella, utána gramofon. 13.05: A Lo-

sonczi—Schweitzer zenekar hgv. 14.40: Rác Berce és cigányzenekara. 17: Ifjúsági óra. 18: Gramofon. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Hgv. 20: Előadás Indiáról. 20.40: Tarka est, Szász Ila és Szendy Lajos közreműködésével. 21.30: Hgv. angol

komponisták szerzeményeiből. 22.30: Hírek, majd Pertis Pali és cigányzenekara. — Bécs. 12.30: Vonósnegyes. 13.40: Vasa Prihoda hanglemezei. 14.10: Gramofon. 16.55: Könnyű zene. 18.25: Szerlem a dalban. (Hgv.) 20: Könnyű zene. 22: Szimfonikus hgv. 23.45: Tánczene, gramofonon.

Szerda, május 24.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: A stúdió zenekarának a hgv. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 21: Zongorahgv. 21.30: Előadás. 21.45: Hegedű hgv. 22.15: Csellóhgv. 22.45: Rádiózsurnál. — Budapest. 7.45: Torna, utána gramofon 11: Novella, utána gramofon. 13.05: Rendőzenekar. 14.30:

Hgv. 16.30: Diákok felőrája. 17: Jánoka Feri cigányzenekara. 17.45: Hírek. 18: Ismeretlen magyar költemények. 18.30: A „Homeros” dalkör hgv. 19.15: Előadás. 19.45: Gramofon. 21.10: Előadás. 21.10: Lóversenyeredmények. 21.15: Részletek Jacobi Viktor és Ábrahám Pál operett-

jeiből. 23.15: Hírek. 24.15: Zongorahgv. — Bécs. 12.30: A Sieberth vonósnegyes. 13.40: Leopold Stokowski hanglemezei. 14.10: Gramofon. 16.30: Hangosfilmsláger gramofonon. 20: Schrammelzene. 21.25: Két egyfelvonásos bohózat. 22.55: Könnyű zene.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 25.

BUKAREST. 13: Gramofon. 17: Gyermekek órája. 18: Vegyes zene. 19.15: A hgv. folytatása. 20: Előadás. 20.40: Bach: Máté passziója. — BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a koronázási templomból. 12.15: Katolikus istentisztelet. 15: Gramofon.

16.30: Előadás 17: Bertha István zenekara. 18.30: Könnyű zene. 20: Ifjúsági előadás 20.30: Sporteredmények. 20.40: Karácsonyi Margit és László Imre magyar dalestje. 21.50: Színmű-előadás a stúdióból. 23.30: Hírek, majd tánc-

muzsika. — BÉCS. 10.40: Orgonahgv. 11.30: Gramofon. 12.30: Szimfonikus hgv. 13.45: Könnyű zene. 15.50: Brahms kamarazene. 18.25: Könnyű zene. 20.05: Az asszony operettben, táncban és dalban. (Hgv.) 22: Haydn: Nelson-mise. 23.15: Táncmuzsika.

Péntek, május 26.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: A stúdió zenekarának a hgv. 20: Előadás. 20.40: Operaelőadás gramofonon. — Budapest. 7.45: Torna, utána gramofon. 11: Novella, utána gramofon. 13.05: Katonazene. 16.30:

Diákok felőrája. 17: A rádiókvintett hgv. 18: Cserkészelőadás. 18.30: Hegedű és gitárhgv. 19: Előadás. 19.20: Vörös Misi és cigányzenekara. 20.10: Külpolitikai szemle. 20.30: Verdi „Trubadour” című ope-

rája. utána táncmuzsika gramofonon. — Bécs. 12.30: Vonósnegyes. 13.40: Heinrich Rehkemper hanglemezei. 14.10: Gramofon. 17: Indulók és keringők. 18: Hgv. 20: Híres művészek hanglemezei.

SZOMBAT, MÁJUS 27.

BUKAREST. 13: Gramofon. 17: Diákok órája. 18: Vegyes zene. 20: Előadás. 21: Enekkari hgv. 21.45: Előadás. 22: Hgv. 23: Rádiózsurnál. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna, majd gramofon. 10.45: Hírek. 11: Novella, majd

gramofon 13.05: Hgv. 14.40: Zenekari hgv. 17: Gyermekmeséóra. 18: Novella. 18.30: A munkásdalkör hgv. 19.15: Mit üzen a rádió? 19.50: Előadás. 21.25: Lóversenyeredmények. 21.30: Békeffi László humoros előadása. 21.55:

Toll Árpád és cigányzenekara. 22: Hírek. 23.15: Könnyű zene. 23.30: Táncmuzsika. — BÉCS. 12.30: Hgv. 14.45: Beniamino Gigli hanglemezei. 16.15: Hgv. 20.10: Zongorahgv. 21: A bécsi katonazenekarok monstre-hgv. 23.15: Cigányzene.

A növények csodálatos élete

Greguss Pál dr. könyve

A magyar könyvpiacra e mű vonta magára figyelmemet és olvasása várakozáson felül megjutalmazott.

Szaktudományt kerestem benne; azt is megkaptam, de ezenfelül a teológia, a filozófia, a költészet szféráiba is felemelt.

Csodálatos könyv: mindenkinek íródott. Senkinek sem fölösleges: általa a tudós tudóssá válik, a bölcs bölcsébbé válik, a hívő hívőbbé. Általa minden kultúrember világszemlélete magasabb egy-ségre formálódik, költők, írók tolla színesebbé válik, szónokok beszéde mélyebb szántásúvá s papok beszéde meggyőzőbbé lesz.

Irodalom és természettudomány is egyben ez a könyv; legfelsőbb tankönyv, mely azzal is különbözik minden efajta munkától, hogy olvastatja magát: az a több mint 500 oldalas könyv s 400-on felül levő illusztrációja, melyek majdnem kivétel nélkül a szerző rajzai — szintén olvasásra csábítanak.

A könyvhöz előszót Móra Ferenc, az ünnepelt író írt. Az előszóból megértetem azt a titkot is, melynek Móra nép-szerűségében nagy része van: Móra nemcsak természettudós, de természettudós is. E könyvről többek közt ezeket írja: „Nemcsak soha nem sejtett, pedig kézzel érthető titkokat leplez le a növények életéből, titkokat, amelyek hol csodálatos, hol borzongással töltöttek el, de senkit se hagyhatnak közömbösnek, — hanem egy nagy gondolatot ébresztenek, vagy erősítenek a lélekben. Azt, hogy az ezerarcú élet csak Egy, mert egy az Erő, amely kigyújtja a nap protuberanciáit, pirosra festi a rózsza szirmát és a gyermek száját...”

Ugy értem, kötelességet teljesítek a nagyközönséggel szemben, amikor e műre rámutatok s jelentőségének igazolására Móra szavaiból idézek.

A mű a szerző kiadásában jelent meg Szegeden. Kapható minden könyvkereskedésben és a Hungaria antiquariumban; Szegeden. Bolti ára 22 pengő.

Halmágyi Samu,
(Székelyudvarhely.)

A weekendre készülni kell

A dolgozó ember feloldódása a weekend. Munkát, gondot eltől magától, kedvetlenségét leveti és ha az időjárás is kedvez, erőt, jókedvet gyűjt a következő hét munkájához. A kőházak, sötét irodák foglya másfél napra kiszabadul a napfényre.

Eppen itt a bökkenő: a kiránduló nincs felkészülve arra a meleg és fénytömegre, amely egy szép májusi vasárnapon a szabadban vár rá: fehér bőre teljesen kiszűrt, szeme kevesebb fényhez szokott, a pigmentsejtek szaporodása még csak meg sem indult, izmai nem készültek fel a másfél napos nomád életre. Gyakran megtörténik, hogy ha a tura kissé fárasztóbb, a nap derűsen süt és felhők nem takarják el, vasárnap estére kimerülten, leégett bőrrel, hólyagos háttal, talán szemgyulladással és fejfájással érkezik haza és jó, ha a következő hét végére kiheveri a testét ért sokkot.

A weekendre készülni kell. Már a hét-köznapiokon keresni kell az alkalmat leg-alább néhány perces napozásokra, hogy a pigmentképződés folyamata meginduljon. Reggel, még ha nem napsütés is a lakásunk, tízpercen-negyedórán át légfürdőt vegyünk. A hét folyamán egy-két hosszabb sétát kell tenni, gyakorlásul, hogy a nagyobb fáradalom ne érjen készületlenül.

Érzékeny szeműek soha ne induljanak nap-szemüveg nélkül kirándulásra, ezzel legalább is a fejfájástól kimélik meg magukat.

Ennyi előkészület a normális bőru ember rendszerint megóvja a kellemetlenségektől, de fehérbőrűeknek így is számolni kell a leégés lehetőségével. A kirándulónak mindig magával kell vinni valami zsíradékot, olajat (igen jó a mandulaolaj erre a célra), hogy a leégés első jelére bőrét ezzel puhítsa!

Különösen a vízi kirándulások, evezőstúrák veszedelmesek a fehérbőrűekre, ahol a napfény a víztükörről sokszor visszaverődik. Érzékeny bőru egyenest is induljanak addig a vízre, amíg napozással, légfürdővel, szárazföldi távozással elő nem készítették magukat a vízre.

Csak kellő elővigyázattal jelentkezz a weekend azt a felüdülést és pihenést, amire a fáradt dolgozóknak olyan nagy szüksége van.

SPORT

Az ACFR 3:0 arányban legyőzte az Ivriát

Brassó, május 20.

Tegnap délután a Bertalan-pályán, (melyet nem tartunk alkalmasnak bajnoki mérkőzések lejátszására) zajlott le a vasutascsapat és az Ivria bajnoki mérkőzése. A kis pálya nem engedte meg egyetlen rendes akció kifejlődését sem s emiatt alig láttunk igazi játékokat. A CFR felforgatott csapata sokat támadott, de az Ivria kapusa, Gál, kitűnően védett sok lövést. Az Ivria néha formás támadásokat vezetett, azonban Horovitz hiánya a góllövésnél nagyon éreztető volt. Egy gólt így is megérdemelt volna. A gólokat Tampa, Russu és Gecse rúgták. Bíró Lungu.

Rövid sporthirek

A Brassói Turista Egyesület kirándulási bizottsága tegnap este tartott gyűlésén a következő kirándulási programot állította össze: május 21-én, vasárnap Lidérchasadék. Vezető Balázs Gyula. Utirány Pojána, Lidérchasadék, Felsőtömös. Indulás reggel 7 órakor a Porondtérrel. Május 25-én (hivatalos munkaszünet) autóbussz kirándulás a Vád-i nárciszmezőre. Május 28-án Nagykőhavas. Utirány Cigányut, Menedékház, Csucs, Garcsinyölgy, Hétforrás, Türkös. Vezetők Poloczky József és Nagy Sándor. Június 4-5-én Gyilkostó.

Az Ivria Sport Club idei első kirándulását a Nagykőhavasra rendezi. Indulás vasárnap reggel félhat órakor a Kertsch-villa elől. Vezető Békés László.

A vasárnapi mérkőzések bírái a következők: Gloria-Suburbu Melchior, Victoria-Astra Storch, ACFR-IAR Tóth Ödön.

Kézdivásárhelyt vasárnap a brassói BMTE csapata játszik a KSE ellen. A második osztályban levő KSE eddig minden ellenfelet megverte, most az első osztály középmezőnyében álló munkáscsapatot mérí össze erejét. A küzdelem nyílt. Bíró Molnár Józsiás. Előzőleg a BMTE kombinálta játszik a KSE kombináltja ellen, Blaga Simon játékvezetése mellett.

Az FC Wien (a régi Nicholson) 3:1 (2:0) arányban verte a legjobb bécsi csapatot, a Viennát, a Rapid a Wackert 7:2 (3:1) arányban. A helyzet jelenleg a következő: 1. Viena. 2. Rapid. 3. Admira. 4. WAC. 5. FC Wien.

A vízpolócsapat nürnbergi mérkőzése után a turamérleg a következő: játszott 20, megnyert 18, eldöntetlenül végzett 2 mérkőzésen. Dobott 198, kapott 68 gólt.

* UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVVEL TEL gyors és könnyű elsajátítására. Nincsen több könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelembe véve. Kiseb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ára 39 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet.

SIMA, CSIKOS, VIRÁGOS, KOCKÁS
SELYEM óriási választékban
DEPNER és ROTH Brassó, Kapu-u. Telefon: 116
A Központi Hiteliroda és „B. Z.” tagja.

Minden félévben egy 4-5 hetes kúra

A Prof. dr. Péter-féle Arteriosklerózis elleni TEA megakadályozza az érlemezésedést, visszafejleszti, enyhíti és gyógyítja annak tüneteit, melynek a magas vérnyomás, szédülés, fülzúgás, emésztési zavarok, álmatlanság, szívszorulás, ingerlékenység, légzési nehézségek és más, az előrehaladott kor által okozott rendellenességek.

A Prof. dr. Péter-féle Arteriosklerózis elleni tea egy teljesen ártalmatlan, egyszerű, de biztos hatású szer, amelyben különböző gyógynövények győgyereje van összpontosítva.

Már rövid használat után az általános közérzet javul és a fáradság helyett a régi szellemi frissesség, életerő és munkakedv foglalta el.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, Postai szétküldés: Csillag-gyógyszertár által, Brassó, Hosszu-utca 5. sz.

Külföldi humor

EGÉSZSÉGES FÜLFOGÁS

— Sohasem iszom kávét, mert ártalmasnak tartom az egészségre. Csak teát fogyasztok.

— De hiszen a teában is vannak mérgező anyagok.

— Az enyémekben nem. Az tisztán rumból áll.

*

A PÉNZTELEN EMBER

Férj: Nagyszerű! A széljárás megfordult.

Felcsúsz: És miért volna ez nagyszerű?

Férj: Mert most végre megkapod azt a légváltást, amelyre olyan nagy szükség van.

*

KIKÉRDEZÉS

— Szeretném, igazgató ur, ha néhány fölvilágosítást adna pénzügyi pályájának kezdeteiről.

— Hm... Ujságíró maga, vagy rendőrfelügyelő?

*

KÖLTÉSZET ÉS PRÓZA

— Ah, Fülöp, a tavasz a legszebb évszak a szerelmeseknek.

— Igazad van. Télen muszáj mindig a cukrázdában csücsülni és az jó sok pénzbe kóstál.

(Fliegende Blätter)

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel Vese, gyomor, stb. betegségek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Írta: Dr. Rusznák István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

PETŐFI SÁNDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásban jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben, 474 oldal terjedelemben. Ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58, az udvarban.

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUJDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vastag munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Bűntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösvény. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ÁRA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

KERTIPADOK, kertitömlők, vízmentes ponyvák és ponyvavászon. Jul. Teutsch műszaki áruháza, Brassó, Str. Regele Carol 57.

Selyemharisnya, legfinomabb kivitelben legolcsóbban Gross Ferenc harisnyagyárában, Kapu-utca 38. 11410

KERTKEDVELŐK, VIRAGBARATOK kérjék árjegyzékem virágumok, nyári évelővirágokról, szobanövényekről. J. Öllerer virágkertet, Targu-Mures. 11092

Egy jömeneteli fűszerüzlet és korcsma, mellékhelyisésekkel, öregség miatt június 15-re kiadó. Cím 11368. sz. alatt a brassói kiadóban.

HAZHELY a lövöldéretől vilálaggyedben eladó. Érdeklődni: Menezel, Str. Patriarch Miron Cristea 10 11319

Tavasza

Indathren festés

Delen, Crepp Crepp georgette, Tobralkó, Ruhának való lenvászon

TELLMANN & WOCET cégnél, BRSSÓ, BUZASOR 8.

Karl Fröhlich és Tsa

vaskereskedés

Brassó, Hosszu-utca 30

Telefon 221

Állandóan duosan felszerelt

raktár minden

kovács, lakatos, bádógos

ács, asztalos, építész, me-

zőgazdasági

szükségleti cikkből, a legol-

csóbb napi áron.

Nagy főzőkemma és

főzőedény-raktár.

Női kalapok

nagy választékban

Engros és detail eladás

Átalakítások olcsón!

Jofa kalapgyártás

Brassó, Weiss Mihály-u. 6

Spartaric is kapható!

Kerékpárját

ingyen javítom,

ha alkatrészt nálam vásárol!

STRÉM JÁNOS

Brassó, Weiss Mihály-u. 22

Olcsóbb a legolcsóbbnál

J. SANDER

Brassó, Brassó, Str. Voievod Mihail 13 sz. (volt Kolostor-utca az udvaron balra).

Megérkeztek a legújabb divat szerinti cernaszövetek, crepek, delainok, grenadinok, stb. Finom poupline, zephir és oxford ingek szállítását mérték szerint nagyon jutányos áron vállalja. Kérem tekintse meg raktáram vételekteleztség nélkül.

Lakás

Cukrázdának ingyen jéggel üzemeltetési kiadó. Guttman, Tasnad. 11401

Tusnádfürdőn

legjobb helyen üzemeltetési, elegáns berendezéssel, használati, bazarjoggal, előnyös árban kiadó. Érdeklődni: „ECONOMIA” hitelirodában Brassó, Kolostor-utca 5.

Kiadó 2 szoba, konyha, előszoba. Brassó, Széles-u. 3. Érdeklődni: Dr. Medianunál, Kádársor 19. 11406

Allást nyer

Ügyes kifutólány és tanuló lány felvétetik azonnalra nőruha szalonba. Brassó, Arvaház-utca 7. 11405

Fényképész szerény igényű segédet (nőt) keres. Foto Adler, Brassó, Regele Carol 12.

Jó családból való, ügyes varróség s tanuló lány felvétetik. Herma Eckhardt, Brassó, Katalin-utca 18. 11410

KERESÜNK azonnalra középiskolát végzett, jó modoru kezdő fiatalembert, ki legalább román és német nyelvet tökéletesen kell hogy bírja. Katonai kötelezettségüknek eleget tett ajánlkozók leveleit Rudolf Mosse cég, Brassó, „Gyáripár 1719.” jellegre kérjük. 11399

Keresek női fodrászt, vas-, vizondolót azonnal. București, Calea Călbășilor 114. Ruzica.

OKLEVELES MÉRŐKÖRI kerek, 40 év körüli, nő, izraelit, mérnöki munkához Teljes című ajánlatokat „Korekt iroda” Timișoara, IV. Kossuth Lajos-utca 4. címen-dök. 11373

Diétás főzésben is perfekt nőt keresünk, ki tisztviselői étkezdék vezetését személyenként fix összeg ellenében vállalja. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „Gyártelep” jellegre a kiadóhivatalba. 11402

Vegyes

A román zeneszerzők egyesületének brassói irodája Str. Mureșenilor (Arvaház-utca) 11. sz. I. em. alatt van. Rădulescu kapitánynál. 11356

Kazánfutói és gépész vizsgára az összes vezérnökökről előkészít Csathó József főgépész, Brassó, Felső Căcova 24. 11408

Diétás ebédlő, étrendi betegek számára. Vegetáriánus és finom bécsi konyha. Kemény, Bukarest, Blvd. Elisabeta 24.

Biztos hasznathozó garantált üzlethez mintegy 1-200 ezer lejmel rendelkező

tőkés társas

vagy vezérképviselőt keresünk. Leveleket „Jövedelmező üzlet” jellegre a kiadóba kérünk.

Átköltözködés

A Szent János-utca 3 szám alatt volt

Varró és szabászat

iskolát (divatvezetőkészítési tanfolyam) hétfőtől, május 22-től kezdődőleg a

Kolostor-u. 25. sz. a I. emelet folytatam tovább Zsigmond Erzsébet.

N A G Y V Á L A S Z T É K

Női, férfi, gyermekkonfekció!

„CEHOSLOVACA” lerakata!

Modern mérték-szabóság!

WESTEMEAN

BRASSÓ - FOTER

TELEFON: 710

Legjobb minőségben mindig újdonságok!

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov-Brassó.